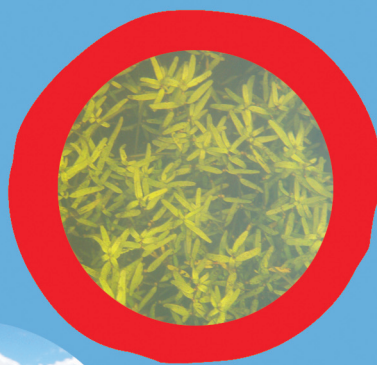

Naturtypekartlegging i Nordre Øyeren og Sørumsneset naturreservater

Kjell Magne Olsen og Terje Blindheim

Ekstrakt

BioFokus har på oppdrag fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus, miljøvern-avdelingen kartlagt naturtyper og tilhørende arts- mangfold i Nordre Øyeren- og Sørumsneset natur- reservater. Arbeidet har blitt utført i løpet av 2008 og 2010. Det har vært et spesielt fokus i 2010 på å kartlegge den truede vege- tasjonstypen rik kortskudds- strand. Totalt 47 naturtyper har blitt kartlagt, 22 med A- verdi, 24 med B-verdi og 1 med C-verdi. Rik kortskudds- strand finnes i større eller mindre utstrekning i 10-15 lokaliteter hvorav noen er svært store. Rapporten er skrevet i sammenheng med revisjon av forvaltningsplan og skjøtelsesplan for området, og bygger på BioFokus- rapport 2008-32.

Nøkkelord

Nordre Øyeren
Sørumsneset
Akershus
Fet
Rælingen
Skedsmo
Elvedelta
Naturtypekartlegging
Rik kortskuddsstrand

Omslag

FORSIDEBILDER
Øvre: Trefelt evjebloom
Midtre: Mest barkløs små- kran, Oversand N
Nedre: Andevika
Alle fotos: Kjell Magne Olsen

LAYOUT (OMSLAG)
Blindheim Grafisk

ISSN: 1504-6370

ISBN: 978-82-8209-125-1

Biofokus-rapport 2010-26

Tittel

Naturtypekartlegging i Nordre Øyeren og Sørumsneset naturreservater.

Forfatter(e)

Kjell Magne Olsen og Terje Blindheim

Dato

14. oktober 2010

Antall sider

_____ sider inkl. vedlegg

Publiseringstype

Digitalt dokument (pdf). Som digitalt dokument inneholder denne rapporten "levende" linker.

Oppdragsgiver

Fylkesmannen i Oslo og Akershus, miljøvern-avdelingen

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.

Andre BioFokus rapporter kan lastes ned fra:
<http://biolitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadalléen 21, 0349 OSLO
Telefon 2295 8598

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Forord

Stiftelsen Biofokus har på oppdrag fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus foretatt naturfaglige registreringer i Nordre Øyeren og Sørumsneset naturreservater, med fokus på naturtyper, vegetasjonstypen rik kortskuddsstrand og skjøtsel. Tore Bjørkøyli har vært vår kontaktperson hos oppdragsgiver. Terje Blindheim og Kjell Magne Olsen hos BioFokus har vært prosjektansvarlig og ansvarlig for utarbeiding av rapport. Vi takker for samarbeidet med Fylkesmannen i forbindelse med prosjektet.

Oslo, 15. oktober 2010

Kjell Magne Olsen
Terje Blindheim

Mærkja i Fet. Bildet er tatt 27. august 2004, under mye gunstigere forhold for kartlegging av rik kortskuddsstrand enn tilfellet var i 2010. Foto: Kjell Magne Olsen.

Sammendrag

Biofokus ved Terje Blindheim og Kjell Magne Olsen har på oppdrag fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus, miljøvernavdelingen utført naturfaglige registreringer og vurderinger knyttet til naturtyper, vegetasjon og skjøtsel i Nordre Øyeren og Sørumsneset naturreservater i 2008 og 2010. I 2008 var det hovedfokus på den terrestre vegetasjonen og skjøtsel, men både vannvegetasjon og avgrensning av naturtyper ble registret og behandlet. I 2010 var det hovedfokus på kartlegging av vegetasjonstypen rik kortskuddsstrand, fortrinnsvis i sju på forhånd utvalgte områder.

Nordre Øyeren og Sørumsneset naturreservater inneholder store naturverdier knyttet til en rekke ulike organismegrupper. Deltaet har internasjonal verdi for trekkende fugler, samt er Norges rikeste område for ferskvannsfisk og plantesamfunn knyttet til vann. Området er trolig svært viktig for en rekke ulike insektarter og andre invertebrater, men er generelt dårlig kartlagt for disse organismegruppene. I forbindelse med identifisering av naturtyper innenfor reservatene i forbindelse med denne rapporten er det avgrenset 47 lokaliteter og store deler av reservatene er avgrenset som naturtyper med A- eller B-verdi. xx28 rødlistearter foruten fisk og fugl er identifisert, men dette antallet er trolig langt høyere da det er dårlig undersøkt for insekter, sopp og moser. Fire av vegetasjonstypene i reservatene er vurdert som truet hvorav to er klassifisert som sårbare og to som direkte truet.

Det har lenge vært kjent at store arealer i Øyerndeltaområdet består av gruntvanns-områder, med mudderflater som tidvis ligger tørrlagt, og som huser en flora av såkalte pusleplanter. Dette er stort sett små karplanter, men også kransalger, som er spesielt tilknyttede slike områder, som ofte er under påvirkning av beite. Vegetasjonstypen som oppstår kalles rik kortskuddsstrand, og har ingen statisk utbredelse, men opptrer ulike steder fra år til år, avhengig av vannstand, sedimentering og beite-/tråkkpåvirkning. Flere sjeldne og truede arter tilknyttet denne vegetasjonstypen finnes i Øyern og Sørumsneset naturreservater.

Øyerndeltaet er stort og variert og kan med riktig bruk av dyr og slått øke variasjonsbredden enda mer. Store områder av Øyerndeltaet er imidlertid også ungt og nytt land skapes hvert år. I disse ferske økosystemene er ikke skjøtsel i seg selv noe mål og artene som finnes der er ikke skjøtelsbetingede etter langvarig påvirkning av hevd. Ved målrettet styring av tilgjengelige beite og slåtteressurser, samt gjennom bedre kartlegging av naturverdiene vil det være fullt mulig å skape en verdifull mosaikk av naturtyper som fremmer overlevelse av de artene som er spesielle for deltaet.

Avgrensningen av naturtyper i denne rapporten er basert delvis på egne observasjoner og delvis på eksisterende litteratur. Flere lokaliteter har vi imidlertid lite informasjon om ut over flyfoto som avslører at større verdier kan finnes. Disse områdene bør feltkartlegges for å kunne slå fast bedre hvilke kvaliteter som finnes.

Innhold

1	INNLEDNING	6
1.1	OPPDRAG OG UNDERSØKELSESONMRÅDE	6
1.2	BAKGRUNN.....	8
1.3	NATURFORHOLD	8
2	METODE	8
2.1	PROSJEKTETS PRODUKTER	8
3	RESULTATER	9
4	DISKUSJON	11
5	REFERANSER	11
6	VEDLEGG 1: FAKTAARK FOR DE 47 LOKALITETENE. SORTERT PÅ LOK. NR.	12
7	VEDLEGG 2. ARTER REGISTRERT AV BIOFOKUS I 2010 SOM ER LAGT UT PÅ ARTSKART	96

1 Innledning

1.1 Oppdrag og undersøkelsesområde

Oppdraget har omfattet kartlegging og litteraturstudier av Nordre Øyeren og Sørumsneset naturreservater. Reservatene dekker et samlet areal på nesten 64 km² og ligger i Fet, Rælingen og Skedsmo kommuner, se figur 1.

2008

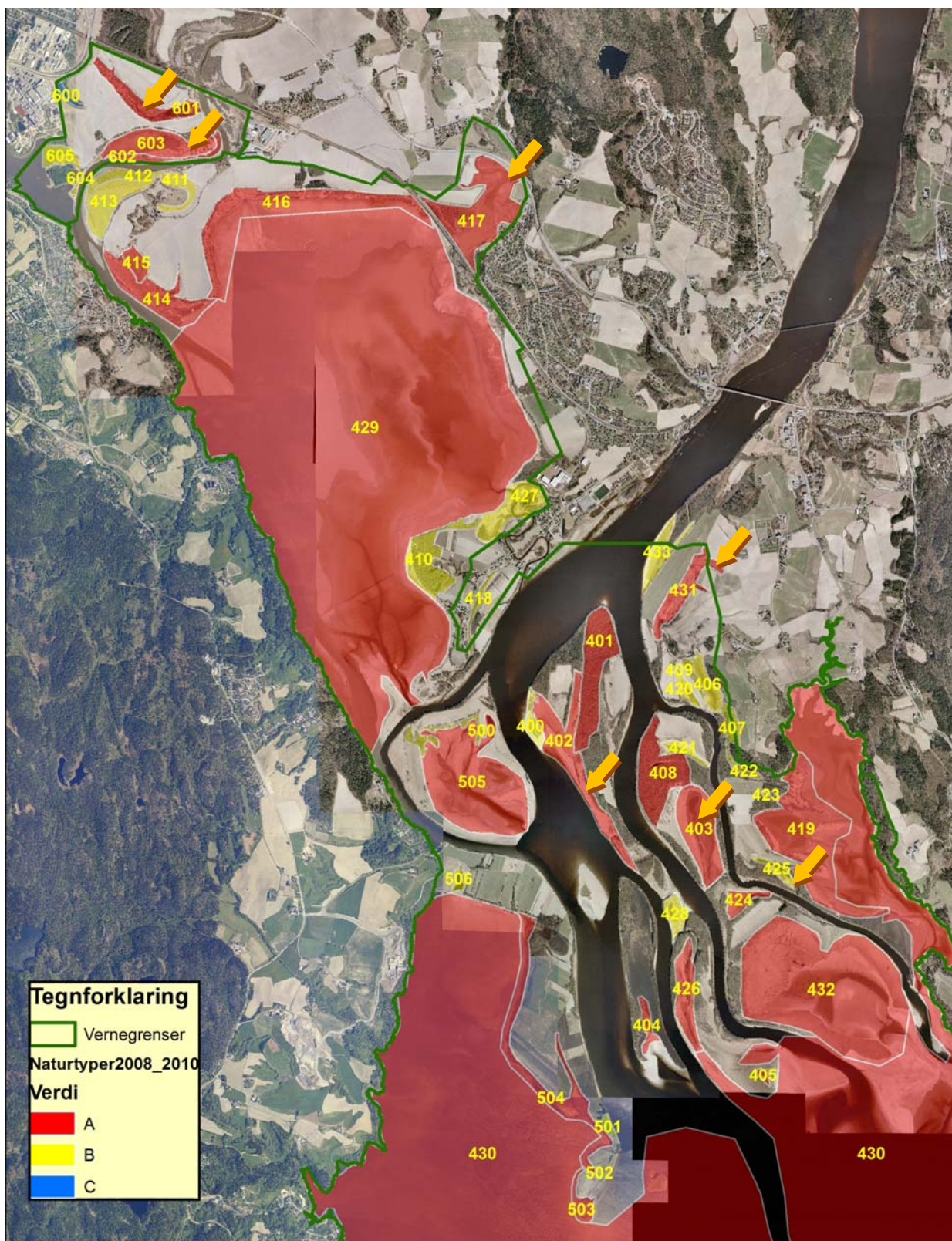
- Biofokus skal beskrive naturtyper, vegetasjonssamfunn, rødlistearter og spesielle arter som trenger skjøtsel.
- Evaluere skjøtselstiltakene i gjeldende skjøtelsesplan (1979), og komme med forslag til skjøtelsesmetoder for å bevare lokaliteter.
- Gjennomføre litteratursøk og sammenfatte kunnskap om brenning som skjøtelsesmetode i deltaområder, og evaluere brenning som skjøtselstiltak i Nordre Øyeren.
- Undersøkelse av vannbotanikk inngår ikke i oppdraget, men noen slike undersøkelser ble faktisk gjort noen steder.

2010

Sju lokaliteter/lokalitetskomplekser var på forhånd plukket ut for en nærmere undersøkelse, særlig med hensyn på å registrere forekomster av rik kortskuddsstrand: Andevika, Mastevika, Mærkja, Oversand N på Kusand, Hovsevja, Langvarpe og Gjushaugrund (se figur 1). Det skulle dessuten skrives standardiserte naturtypebeskrivelser for områdene, i henhold til DN-håndbok 13. Rik kortskuddsstrand (inkl. rester av slike) skulle avmerkes som egne polygoner innenfor områdene, og forekomstene skulle beskrives med hensyn på tilstand og artssammensetning av karplanter, særlig såkalte pusleplanter. Eventuelle behov for skjøtsel skulle vurderes og beskrives. Innenfor arealer med rik kortskuddsstrand skulle rødlistearter spesielt ettersøkes og kartfestes, samt at størrelsen på de enkelte bestandenes størrelse og utstrekning skulle noteres/anslås. Utenfor arealene med rik kortskuddsstrand skulle rødlistearter ikke spesielt ettersøkes, men eventuelle funn skulle kartfestes.

Skråfoto av Andevika, sett fra sør. Deler av Mastevika sees oppe i høyre hjørne. Kilde: Gule Sider.

Figur 1. Oversikt over naturtypeområder kartlagt i 2008 og 2010. De sju områdene som ble spesielt undersøkt i 2010 er markert med piler.

1.2 Bakgrunn

Fylkesmannen er i ferd med å revidere forvaltningsplan og skjøtselsplanen for Nordre Øyeren naturreservat (Miljøverndepartementet 1979). Som et ledd i dette arbeidet har det vært ønskelig å bedre det faglige grunnlaget som skjøtselsplanen skal bygge på. BioFokus bidro til dette i 2008 (Blindheim og Olsen 2008) og har utvidet dette arbeidet noe i 2010.

1.3 Naturforhold

Det er tidligere skrevet svært mye om naturforholdene i reservatet, både om vannforekomster og terrestre naturverdier (Valland 1978, Miljøverndepartementet 1979, Andersen 1984, Byrkjeland 1995, Berge 2002). Det henvises til disse titlene, samt Fylkesmannens egen nettside for Øyeren for grunnlagsinformasjon om reservatet. Denne rapporten går ikke i dybden på noe tema så det er viktig for forståelsen av de komplekse problemstillingene knyttet til dette området å lese litteraturen som er nevnt ovenfor.

2 Metode

Det er kun brukt etablerte registrerings- og rapporteringsrutiner i forbindelse med avgrensning og beskrivelse av naturtypelokaliteter. Det er her fulgt retningslinjer gitt i DN-håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 2007).

2.1 Prosjektets produkter

I løpet av prosjektet har det blitt produsert en rapport (Blindheim og Olsen 2008), samt foreliggende rapport, og dessuten er alle registrerte naturtyper avgrenset på kart (se figur 1; enkelte av disse er noe endret i forhold til figuren på side 11 hos Blindheim og Olsen (2008)), lokalitetene er lagt inn i databaseverktøyet Natur2000, det er tatt en lang rekke bilder, både av lokaliteter og arter knyttet til disse, og det er samlet inn noe materiale (som vil ende opp på et av de naturhistoriske museene på Tøyen). Alle rødlistearter og noen andre interessante funn er gjort tilgjengelig for Artskart. Alle naturtypedata er oversendt Fylkesmannen for innleggelse i naturbase.

Soppen seljepute på en tørr vierbusk i nordenden av Gjushaugsund. Arten er rødlistet, men har en ganske god bestand i undersøkelsesområdet. Foto: Kjell Magne Olsen 07.IX.2010.

3 Resultater

Tabell 1 viser fordelingen av typer og utforminger inkl. mosaikk og prioritering av skjøtsel. Faktaarkene nedenfor er sortert i samme orden som tabellen og beskriver i ord og bilder kvalitetene til de fleste lokalitetene. Noen lokaliteter er imidlertid kun avgrenset på flybilder. Dette er gjort fordi kvalitetene i området generelt er høye og det har vært enkelt og gjøre gode avgrensninger. Tabell 2 i Blindheim (2008) angir 28 rødlistearter for området foruten fugl og fisk. Det ble i 2010 flere av de samme artene på flere lokaliteter. Kun skjørglattkrans ble kartlagt som ny art for området. Denne ble funnet i lokalitet 403 (Oversand N). Det henvises til rapporten fra 2008, faktaarkene nedenfor samt Artskart for ytterligere informasjon om rødlistearter.

Tabell 1. Oversikt over de kartlagte naturtypene. I kolonnen 'skjøtsel' angir tallene behovet for skjøtsel for å bevare kvalitetene: 0 er lite behov og 3 er stort behov. En asterisk (*) viser at verdien avviker fra den som ble oppgitt i Blindheim og Olsen (2008).

ID_lokal	Omradenavn	Naturtype	Utforming	Verdi	Areal	Komm.	Skjøtsel
400	Jushaugsand V	Stor elvøer	Elvøerkratt	B	31	Fet	0
401	Jushaugsand N	Gråor-heggeskog	Flommarksskog	A	182	Fet	0
402	Jushaugsand	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti		A	211	Fet	2
403	Oversand N	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	Artsrik lavlandsform under gjengroing	A	167	Fet	3*
404	Oversand S	Mudderbank	Rik utforming	A	29	Fet	0
405	Bukkesand S	Mudderbank	Rik utforming	A	7	Fet	0
406	Feta	Rik kulturlandskapssjø	Næringsrik utforming	B	44	Fet	1
407	Feta S	Gråor-heggeskog	Flommarksskog	B	35	Fet	0
408	Kusand V	Gråor-heggeskog	Flommarksskog	A	174	Fet	0
409	Feta V	Gråor-heggeskog	Flommarksskog	B	15	Fet	0
410	Øya V	Gråor-heggeskog	Flommarksskog	B	127	Fet	0
411	Tuentangen N	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	Artsrik lavlandsform under gjengroing	B	41	Fet	1
412	Tuentangen NV	Rik sumpskog	Viersump i lavlandet	B	44	Fet	0
413	Tuentangen NV II	Evjer, bukter og vikar	Evje	B	100	Fet	2
414	Sundet Ø	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti		A	159	Fet	2
415	Tuentangen SV	Rik kulturlandskapssjø	Næringsrik utforming	A	31	Fet	2
416	Svelle N	Evjer, bukter og vikar	Bukter og vikar	A	387	Fet	2
417	Merkja	Evjer, bukter og vikar	Evje	A	263	Fet	3
418	Balnesevja	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	Gamle, mindre flompåvirkede kroksjøer og dammer	B	24	Fet	1
419	Jørholmrika	Evjer, bukter og vikar	Evje	A	435	Fet	1
420	Kusandråka N	Evjer, bukter og vikar	Evje	B	24	Fet	2
421	Kusand	Evjer, bukter og vikar	Evje	B	24	Fet	2
422	Jørholmen N	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	Gamle, mindre flompåvirkede kroksjøer og dammer	B	10	Fet	1
423	Jørholmen Ø	Dam		B	3	Fet	1
424	Oversand	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	Gamle, mindre flompåvirkede kroksjøer og dammer	A	36	Fet	2
425	Langvarpe	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	Artsrik lavlandsform under gjengroing	B	23	Fet	0*
426	Bukkesand	Evjer, bukter og vikar	Evje	A	97	Fet	1
427	Veslevolden	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	Gamle, mindre flompåvirkede kroksjøer og dammer	B	119	Fet	1
428	Bukkesand-Sniksand	Stor elvøer	Elvøerkratt	B	34	Fet	0
429	Svellet	Mudderbank	Rik utforming	A	6264	Fet	0
430	Øyerdeltaet	Mudderbank	Rik utforming	A	18366	Fet	0
431	Hovsevja	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elve-		A	95	Fet	0*

ID_lokal	Omradenavn	Naturtype	Utforming	Verdi	Areal	Komm.	Skjøtsel
		parti					
432	Rossholmen	Evjer, bukter og vikar	Bukter og vikar	A	964	Fet	2
433	Prestestranda S	Stor elvøvr		B	63	Fet	0
500	Fautøya N	Gammel lauvskog		B	45	Rælingen	0
501	Årnestangen S I	Gråor-heggeskog	Flommarksskog	B	11	Rælingen	0
502	Årnestangen S II	Rik sumpskog	Viersump i lavlandet	B	2	Rælingen	0
503	Årnestangen S III	Mudderbank	Rik utforming	A	34	Rælingen	1
504	Rælingsøya V	Evjer, bukter og vikar		A	214	Rælingen	1
505	Fautøya S	Evjer, bukter og vikar		A	485	Rælingen	1
506	Årnestangen NV	Dam		B	12	Rælingen	2
600	Englandsdammen	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	Gamle, mindre flompåvirkede kroksjøer og dammer	C	10	Skedsmo	3
601	Mastvika	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti		A	95	Skedsmo	0*
602	Andevika S og Ø	Rik sumpskog	Viersump i lavlandet	A	39	Skedsmo	3*
603	Andevika	Evjer, bukter og vikar	Evje	A	133	Skedsmo	3
604	Andevika SV	Rik sumpskog	Viersump i lavlandet	B	8	Skedsmo	0
605	Gullaugvika	Evjer, bukter og vikar	Evje	B	39	Skedsmo	1

Nedenfor er de sju områdene som ble sjekket på nytt i 2010 oppsummert. Her angis kort hvilke som kan egne seg for skjøtsel og hvorfor.

Mastvika (omr. 601). Denne ble ikke undersøkt på nytt i 2010. Beskrivelsen fra 2008 (og minner fra feltbesøket) viser at det ikke er potensial for å finne rik kortskudsstrand her i dag. Vi anser det derfor som lite hensiktsmessig å skjømte dette området.

Andevika (omr. 602+603). I 2010 ble området kun flyktig befart, men fra 2008 er det kjent at store deler av gruntvannsområdet i "lagunen" er bevokst med bl.a. trefelt evjebloom, og dermed må kalles rik kortskudsstrand. Her er det også ganske store arealer med elvesnelle-/starrsump og mer eller mindre fuktige enger rundt, og det er bra potensial for å øke verdien her ved å skjømte ved hjelp av slått og/eller beite. Den fremmede arten svanemat opptrer i store mengder, særlig i elvesnellebeltet, og beiting vil sannsynligvis føre til at denne reduseres i antall og utbredelse.

Mærkjia (omr. 417). Grunnet (relativt) høy vannstand og meget grumsete vann, var det på undersøkelsesdatoen i 2010 ikke mulig å foreta avgrensinger av undervannsvegetasjonstyper. Det ble dog samlet inn undervannsvegetasjon på et stort antall punkter ved hjelp av kasterive, og ut fra dette kan det slås fast at det mange steder i området (men kun sør for Rv22) røer rik kortskudsstrand (bl.a. på grunn av arter som trefelt evjebloom og barkløs småkrans). Områdene som i dag beites må opprettholde sin skjømte (forutsatt at områdene ikke gjødsles – i så fall må gjødslingen opphøre). Muligens kan også noen ytterligere deler tilrettelegges for beite. Flere steder i beiten, særlig på østsiden, er det tendenser til rik kortskudsstrand av en ganske tørr type, og denne vil sannsynligvis gå ut ganske raskt om beite opphører.

Oversand N (omr. 403). Dette er sannsynligvis det området av de sju undersøkte som har det største og best utviklete arealet av rik kortskudsstrand. Verdien er imidlertid kun knyttet til de delene som vanligvis står under vann (med mye trefelt evjebloom, barkløs småkrans, glansglattkrans og ytterligere en uvanlig kransalge (ennå ikke sikkert bestemt)), ettersom områdene på land enten ikke beites eller beites alt for ekstensivt. Dette dreier seg om relativt store områder med starrsump og spredte vierbusker, særlig på vestsiden.

Hovsevja (omr. 431). Antakelig er det kun meget små arealer her som kan kalles rik kortskudsstrand; mesteparten av vannarealet har sannsynligvis for dypt vann. Områdene på land som kunne egne seg for beiting er ganske smale rundt hele, og det anses som lite praktisk å sette på beitedyr her, i hvert fall om hensikten er å (gjen)skafe rik kortskudsstrand.

Langvarpe (omr. 425). Ingen kortskudsstrand og lite potensial. Isolert sett anses det som lite hensiktsmessig å bruke ressurser på skjømte her, men dersom et større område ytterst på Jørholmen legges ut som beite, så kan også arealene rundt Langvarpe inkluderes.

Gjushaugsand (omr. 402). Store arealer med starrsump, delvis noe elvesnellsump, og et langt, smalt gruntvannsområde langs vestsiden. Det ble ikke påvist noen av karakterartene for rik kortskuddsstrand i gruntvannsområdet. Arealene på land beites svært ekstensivt av sau, og det hadde antakelig vært gunstig med noe høyere beitetrykk her.

4 Diskusjon

Nordre Øyeren naturreservat og Sørumsneset naturreservat fremstår i Norsk og Nordisk sammenheng som unike naturområder med en høy andel svært viktige naturtyper. Kartleggingene i 2010 har befestet dette bildet. Årets kartlegging har også gitt klare indikasjoner på at endringer i beiteforhold, tilførsel av næringsalter og vannstandsreguleringer har ført til at områder som tidligere hadde rike kortskuddsstrender, med dvergplanter og kransalger, nå har mistet hele eller deler av disse kvalitetene. Det er trolig områdene ved Sørumsneset og Svellet som er mest utsatt for negative påvirkninger og det er her nedgangen i diversitet har vært størst. Når det gjelder gjengroingsproblemet er det særlig elvesnelle som skaper problemer. Dette er en plante som beitedyr kan holde i sjakk ved kontinuerlig beite, men som er svært vanskelig å få bort om den først har etablert massive populasjoner. Beite kan derfor være et viktig bidrag til å opprettholde åpne mudderbanker i tilknytning til kroksjøer og avsnørte flomdammer. Det bør satses på områder som har et bra beitepotensial og hvor gjengroingen med elvesnelle ikke har kommet langt. Det bør brukes dyr som beiter i de fuktige delene av engene.

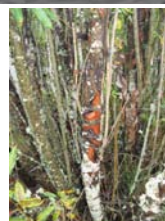
5 Referanser

- Andersen, A. 1984. Dammuslingenes liv og levekår i området ved Nordre Øyeren (om *Anodonta piscinalis* (Nilss.) og *Pseudanodonta complanata* (Rossm.)). s.110+V.
- Berge, D., editor. 2002. Miljøfaglige undersøkelser i Øyeren 1994-2000 - Hovedrapport. Akershus Fylkeskommune.
- Blindheim, T. og Olsen, K. M. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus-rapport 2008-32. <http://biolitt.biofokus.no/rapporter/biofokus-rapport/biofokusrapport2008-32.pdf>
- Byrkjeland, S. 1995. RAMSAR-området Nordre Øyeren i Akershus. Vår fuglefauna **18** (4):208-214.
- Direktoratet for Naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper - verdisetting biologisk mangfold, rev. utg. DN-håndbok 13. <http://www.dirnat.no/content.ap?thisId=500031188&language=0>
- Miljøverndepartementet. 1979. Nordre Øyeren naturreservat, skjøtelsesplan. Rapport, s.49 + vedlegg. http://osloogakershus.miljostatus.no/oyeren_skjotselsplan_4c1A-.pdf.file
- Valland, N. 1978. Nordre Øyeren naturreservat. Dokumentasjon av naturverdier, verneverdier og bruksformer med forslag til plan for disposisjon og skjøtsel. Rapport, s.325. http://osloogakershus.miljostatus.no/dm_documents/nordre_oyeren_naturreservat_dokumentasjon_1978_drIGG.pdf

Se også referanser i det enkelte faktaark.

Elvør med finkornet sand

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Stor elvør
Utforming: Elvørkratt
Mosaikk:
Feltsjekk: 09.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt i 2008 av Kjell Magne Olsen og Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med forvaltningsplanarbeid i Øyerndeltaet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger nordvest på Jushaugsand langt nord i Øyerndeltaet. Området er sterkt påvirket av sedimentering da det ligger i elvas indre løp.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten utgjør en elvør som er i aktiv vekst og som for det meste består av finkornet lys sand. Løsmassene er deponert fra nord til sør og øra vokser sørover for hvert år. Vegetasjon med doggpil, mandelpil og gråor i tresjiktet. På sanden finnes en rekke pionerarter av moser, men ingen sjeldne og trua arter ble funnet. Mosaikk mellom krattskog, åpne sandflekker og mosedekket sand.

Artsmangfold: Potensiale for insekter knyttet til åpne og eksponerte sandflater. Funn av to

Lok. nr. 400 Jushaugsand V forts.

rødlistede vierarter.

Bruk, tilstand og påvirkning: En liten bål plass og trolig noe badeaktivitet om sommern, ellers lite påvirket av annet enn elva.

Fremmede arter: ngen registrerte

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er viktig del av et stort sammenhengende elvedelta med intakte sedimentasjonsprosesser.

Vegetasjon: Duggpil-utf / Duggpilkraut (Rødlistebetegnelse) (Q3e)

Mandelpil-utf / Mandelpilkraut (Rødlistebetegnelse) (Q3f)

Mose- og lavør (Q1)

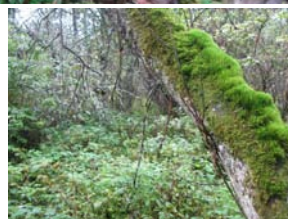
Verdivurdering: Større elvør med typisk vegetasjon og funn av to sårbare arter gir verdi som viktig (B-verdi). Evt. spesielle artsfunn vil kunne heve verdien til A.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Stedvis inneholder lokaliteten mye fersk død ved av gråor og bjørk. Foto: Biofokus

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Gråor-heggeskog

Utforming: Flommarksskog

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Gråor-heggeskog F05 - Flommarksskog F0501 (70%), Gammel lauvskog F07 - Gammel bjørkesuksesjon F0702 (30%).

Feltsjekk: 09.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus høsten 2008 i forbindelse med naturfaglige undersøkelser i Nordre Øyeren NR

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør deler av øya Jushaugsand sin nordende. Avgrenset delvis av yngre skog, elva og av tilliggende dyrkamark. Hele området ligger på ganske ferske elveavsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: De nordlige delene har typisk gråor-heggeskog med flommarksutforming. Her dominerer gråor, hegg, selje og en del grov bjørk som står spedt. Vegetasjonen er rik og trolig noe nitrofil. Typiske arter er bringebær, gjøksyre, geittelg, skogburkne, krossved, langstarr, lyssiv og trollhegg. Stedvis er det store mengder humle som

vokser langt opp i trærne og danner egne rom i skogen. Denne nordre delen inneholder mye død ved av gråor og bjørk det meste i tidlige nedbrytningsstadier, men allerede sterkt bevoskt med tykke moselag pga. høy luftfuktighet. Trærne har mye bleiktjafs og papirlav på greiner og stammer. I midtre deler er det større dominans av bjørk og skogen er ganske tett og ensjiktet og trolig mer kulturpåvirket. De søndre delene ligner igjen mer på de nordre ved å være mer gråor dominert, har mer død ved og i tillegg områder med strutseving.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter eller rødlistearter er dokumentert. Skogen bærer noe preg av de store uthogstene under krigen og mangler innslag av virkelig gamle trær og gammel død ved. Mange vedboende kjuker som er typiske for rike løvskoger i lavlandet finnes i området. Området er opplagt viktig som viltområde for fugler og det er stor aktivitet av elg.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området ble hogd under krigen og er trolig beitepåvirket etter den tid. Ingen nyere inngrep og mindre beitepåvirket senere år.

Fremmede arter: Ingen høyrisikoarter er registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av Nord-Europas største innenlandsdelta og har i den sammenheng klare nasjonale og internasjonale verdier. Området må sees i sammenheng med øvrige arealer i dette natursystemet.

Vegetasjon: Gråor-heggeskog (C3)
Storbregne-bjørk-utf (C1b)

Verdivurdering: Til tross for inngrep for en tid tilbake finnes i dag viktige naturkvaliteter i dette området hvor flompåvirkningen fortsatt er inntakt. Forekomst av mye død ved og bra potensiale for arter knyttet til dette elementet, viktighet for vilt, stort areal og områdets beliggenhet i en større sammenheng gir verdi som svært viktig (A verdi).

Skjøtsel og hensyn: Området bør overlates til fri utvikling.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Lokaliteten sett fra nord. Foto: BioFokus.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti

Utforming:

Mosaikk: Totalt 4 naturtype(r) registrert: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti E03 - (70%), Evjer, bukter og viker E12 - Evje E1201 (15%), Stor elveør E04 - Elveørkratt E0403 (5%), Mudderbank E02 - Rik utforming E0202 (10%).

Feltsjekk: 07.09.2010 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Området ble undersøkt av Terje Blindheim og Kjell Magne Olsen, begge BioFokus, 09.IX.2008, og igjen undersøkt, først og fremst med hensyn på eventuelle forekomster av rik kortskuddsstrand, av Kjell Magne Olsen 07.IX.2010. Området har også blitt undersøkt i ulike sammenhenger tidligere.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger på nordvestenden av øya Sniksand i Fet kommune, ved Glommas utløp i sentrale deler av Øyerndeltaet. Jordsmonnet er hovedsakelig sedimentert silt, leire og sand.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Kartlegges som kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti, til tross for at dynamikken som er knyttet til disse systemene gjør seg lite gjeldende i dag. Deler av området kan også kartlegges som mudderflater, og mesteparten av området består av starrsump/fukteng, delvis noe elvesnellesump og tendenser til elveør i nord. Helt i sør er også inkludert en liten evje. Hele området inngår i et mye større deltaområde, Øyerndeltaet, men det er valgt å dele dette opp i mindre, avgrensede naturtyper. Store arealer på ca. 40 cm dyp

langs vestsiden domineres av sylblad, pilblad og nålesivaks, samt noe evjesoleie, hjartetjørnaks, småtjørnaks, tusenblad, flotgras, krypkvein, mannasøtgras, elvesnelle (meget spredt), vasshår og vasssoleie (de to sistnevnte ubestemte). På de tørrere delene dominerer vassrøyrkvein, kvasstorr, flaskestorr, fredlaus og skogsivaks. Området er vegetasjonsrikt, og ellers finnes her bl.a. sennegras, myrklegg, trådsiv, engkvein, myrhatt, myrrapp, gulldusk, nyseryllik, strandrøyr, gråstorr, blåtopp, sølvbunke, harestorr, følblom, tepperot, krypssoleie, broddtelg, engsyre, knappsiv, sløkje, skjermsvæve, åkermynte, strutseving, skogburkne, mjølkerot, myrfiol, myrmaure, grasstjerneblom, sslyngsøtvier, soleihov, vasshøymole, breitt dunkjevle, sumpkarse, mjøduert, selsnepe, andemat, skjoldberar og storkvein. Langs kanten og spredt ute i engene står busker og kratt av gråselje, trollhegg, istervier, korgpil og rødlistearten mandelpil (småbusker i kanten ved PM1925842546). Rett vest for bygningen ved Sniksand finnes en tørr svartviersumpskog. I det gamle flomløpet nordøst i området ligger en nesten helt gjengrodd dam, dominert av flaskestorr, kvasstorr og mannasøtgras, men også med en del elvesnelle, mjuksivaks, vanleg tjørnaks, vassgro og en ubestemt blærerot.

Artsmangfold: Seljepute (NT) på flere tørre gråseljer ved PM1927642567, samt på stokk som henger ut over vannet helt sør i området, PM1983841561. Mandelpil (VU) som nevnt ved PM1925842546. Nitella opaca eller N. flexilis (kun sterile planter, og disse lar seg ikke bestemme til art) ble funnet ved PM1974241700. I 2008 ble flere ind. av myrstjerneblom (EN) funnet ved PM19514342.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området beites meget ekstensivt av sau, basert på observasjon av svake stier og saueekskremitter.

Fremmede arter: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området utgjør en mindre del av et stort deltaområde med store verneverdier. Flere lignende arealer finnes og nyskapes innenfor dette området.

Verdivurdering: Området gis verdi A (svært viktig), basert på størrelse og det faktum at flere, til dels høyt, rødlistede arter har tilhold i området. Det er også bra potensial for å påvise flere slike, både planter og dyr, ved grundigere undersøkelser. Området er opplagt en viktig del av Nordre Øyeren viltområde.

Skjøtsel og hensyn: Dagens skjøtsel bør videreføres; muligens bør beitet intensiveres noe. Ekstensiv rydding av busker og trær kan være aktuelt på sikt for å oppnå større sammenhengende flater.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 4 art(er) påvist: duggpil (VU), mandelpil (VU), myrstjerneblom (EN), seljepute (NT).

Litteratur

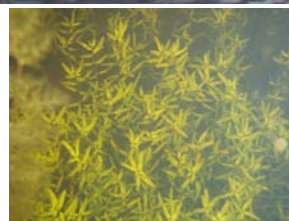
Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Rørslett, B. 2002. Miljøfaglige undersøkelser i Øyeren 1994-2000. Fagrapport: Vannbotanikk. Rapport LNR 4516-2002.

Valland, N. 1978. Nordre Øyeren naturreservat. Dokumentasjon av naturverdier, verneverdier og bruksformer med forslag til plan for disposisjon og skjøtsel. Rapport, s.325.

Oversiktsbilde.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti

Utforming: Artsrik lavlandsform under gjengroing

Mosaikk: Totalt 3 naturtype(r) registrert: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti E03 - Betydelig flompåvirkede kroksjøer og dammer E0301 (70%), Evjer, bukter og viker E12 - Evje E1201 (30%), Mudderbank E02 - Rik utforming E0202 (50%).

Feltsjekk: 07.09.2010 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Området ble overfladisk undersøkt av Terje Blindheim og Kjell Magne Olsen, begge BioFokus, 09.IX.2008, og igjen undersøkt, først og fremst med hensyn på eventuelle forekomster av rik kortskuddsstrand, av Kjell Magne Olsen 07.IX.2010. Området har også blitt undersøkt i ulike sammenhenger tidligere.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger på Kusand/Rossholmen, og utgjøres av en stor flomdam mellom Kusandflæra og Oversand, i Fet kommune, ved Glommas utløp i sentrale deler av Øyerndeltaet. Jordsmonnet er hovedsakelig sedimentert silt og leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området kan sannsynligvis best betegnes som en

flomdam, og kartlegges derfor som kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti, men har også enkelte likheter med en evje. Store deler av dammen er ganske grunn, bare noen desimeter dyp, og vil kunne betegnes som mudderflater. De ligger sannsynligvis delvis tørrlagte ved lav vannstand. Rundt dammen er det omfattende elvesnelle- og starrsummer, særlig på vestsiden. Floraen i disse delene er imidlertid dårlig undersøkt, men her finnes bl.a. småslirekne og/eller vasspepar. Floraen ute i vannet inneholder flere sjeldne arter, og må betegnes som rik kortskuddsstrand. Vanlige, delvis dominerende, arter er elvesnelle, trefelt evjebloom, nålesivaks, hjartetjørnaks, pilblad, flotgras, sylblad, vanleg tjørnaks, tusenblad, buttjørnaks og småtjørnaks, samt en ubestemt vasssoleie (sannsynligvis stor-), en ubestemt blærerot (sannsynligvis stor-), en ubestemt piggknopp (sannsynligvis staut-) og minst én vasshårart. I tillegg finnes store mengder kransalger – mest barkløs småkrans, men også mindre mengder glansglattkrans og en tredje, foreløpig ikke sikkert bestemt art.

Artsmangfold: Mye trefelt evjebloom (NT) hele veien; i sør mest den småvokste formen som står spredt i mudderet, i nord tette matter av den høyvokste formen. Meget god bestand av barkløs småkrans (VU), samt mindre mengder av glansglattkrans (NT) og minst én ytterligere kransalge, sannsynligvis *Nitella gracilis* (VU), men alt eller noe av materialet kan også være *N. mucronata* (VU) eller *N. wahlbergiana*. I 2008 ble det like ved sørenden av området fanget spissnutefrosk (NT) og blodrød høstlibelle (EN). I nord ble det registrert seljepute (NT) i vierkratt. I tillegg er rødlisteartene mandelpil, myrstjerneblom, vasskryp og småslirekne registrert her tidligere (Valland 1979).

Bruk, tilstand og påvirkning: I 2008 var det gjerde langs sørenden av dammen, som stengte husdyr ute fra området rundt dammen. Dette ble tatt ned i 2010, slik at dyr nå kan beite i hele området. Beitetrykket er imidlertid så lavt at det ikke har gitt noen vesentlig effekt på vegetasjonen i store deler av fuktengene rundt flomdammen.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Området utgjør som nevnt en del av et stort deltaområde; det finnes dessuten flere arealer som likner på de tørrere delene innenfor dette deltaet. Floraen ute i vannet er imidlertid av en langt sjeldnere type.

Vegetasjon: Rik utf / Rik kortskuddstrand (Rødlistebetegnelse) (O1b)

Verdivurdering: Området gis verdi A (svært viktig), basert på størrelse og det faktum at flere, til dels høyt, rødlistede arter har tilhold i området. Det er også bra potensial for å påvise flere slike, både planter og dyr, ved grundigere undersøkelser. Vegetasjonstypen rik kortskuddsstrand regnes også som sterkt truet (EN).

Skjøtsel og hensyn: Beitetrykket bør økes noe. Beitetrykket på Rossholmen kan med fordel senkes til fordel for dette området.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 11 art(er) påvist: spissnutet frosk (NT), mandelpil (VU), småslirekne (NT), myrstjerneblom (EN), trefelt evjebloom (NT), vasskryp (VU), seljepute (NT), barkløs småkrans (VU), glansglattkrans (NT), skjørglattkrans (VU), blodrød høstlibelle (EN).

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Rørslett, B. 2002. Miljøfaglige undersøkelser i Øyeren 1994-2000. Fagrapport: Vannbotanikk. Rapport LNR 4516-2002.

Lok. nr. 403 Oversand N forts.

Valland, N. 1978. Nordre Øyeren naturreservat. Dokumentasjon av naturverdier, verneverdier og bruksformer med forslag til plan for disposisjon og skjøtsel. Rapport, s.325.

Evja med åpent vannspeil

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Mudderbank

Utforming: Rik utforming

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Evjer, bukter og viker E12 - Evje E1201 (100%), Mudderbank E02 - Rik utforming E0202 (50%).

Feltsjekk: 09.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kort undersøkt av BioFokus i 2008 i forbindelse med oppdatering av forvaltningsplan for Øyerendeltaet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på øya Oversand helt sør i Øyerndeltaet. Finkornede elveavsetninger utgjør naturgrunnlaget.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Den avgrensede lokaliteten utgjør evja som ligger mellom noe høyereliggende grasmark. Grasmarka brennes om våren fra tid til annen og den ble beitet av sau i 2008. Beitemarkene har ikke blitt avgrenset som egen naturtype da de ble vurdert å være ganske triville med tanke på artsmanfold av karplanter. Hvorvidt disse har en spesiell funksjon for andre artsgrupper vites ikke. Som viltområde med tanke på fugl har også disse

områdene en opplagt viktig funksjon i elvedeltaet. Evja er ganske grunn og inneholder trolig rik kortskuddsstrand i partier, men det ble ikke undersøkt grundig.

Artsmangfold: Det ble funnet myrstjerneblom i overgangen mellom tørrere beitemark og evja.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området beites og brennes med ujevne mellomrom. Dersom vannstanden er lav når det brennes vil nok deler av lokaliteten påvirkes av dette tiltaket, samt beitepress. Ved høyere vannstand beiter sauene høyere oppe og i liten grad i de fuktige partiene.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Området er en viktig del av et stort intakt elvedelta med store naturverdier.

Vegetasjon: Knappsiv-lyssiv-utf (G1b)

Verdivurdering: Evja forventes og inneholde rik kortskuddsstrand og mange sjeldne arter knyttet til denne vegetasjonstypen. Potensielt viktig for invertebrater. Viktig viltområde. Totalt sett gir dette verdi som svært viktig (A verdi). Bør undersøkes bedre for å bedre verdisettingsgrunnlaget.

Skjøtsel og hensyn: Ekstensivt beite og tidvis rydding for å opprettholde store sammenhengende åpne grasmarksdominerte arealer, samt hindre gjengroing av evje med f. eks. elvesnelle som på sikt truer kortskuddsstrand vegetasjonen. Det bør vurderes noe beitepress av ku i tillegg til sau som i liten grad beiter ned i vannet. Vurdere brenning på egnet tidspunkt dersom flompåvirkningen og beite ikke er tilstrekkelig for å holde området åpent.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 1 art(er) påvist: myrstjerneblom (EN).

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Mosaikk mellom grasmark og forsenkninger med rik kortskuddsstrand.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Mudderbank

Utforming: Rik utforming

Mosaikk: Totalt 1 naturtype(r) registrert: Mudderbank E02 - Rik utforming E0202 (70%).

Feltsjekk: 09.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus i 2008 i forbindelse med oppdatering av forvaltningsplanen for Øyerendeltaet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger helt sør i Øyerendeltaet og sør på øya Bukkesand. Området er ganske nyvunnet landareal og ligger på finkornede elveavsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området som er avgrenset inneholder små forsenkninger i landskapet. Disse fylles oftere med vann enn de noe høyereliggende delene (10-30 cm forskjell i høyde) med den følge at det dannes mudderflater med rik kortskuddsvegetasjon i stedet for høyvokst og tett grasdominert vegetasjon. På mudderbankene finnes sylblad, vasspepper, trefelt evjebloom, småslikrekne, vassreverumpe, firling og en ubestemt blærerot. På de omkringliggende arealene står vassrørkvein, strandrør, sennegress, kvasstarr, guldusk, åkermynnte,

sumpsivaks, myrklegg, kattehale, skjoldbærer, lyssiv, skogsivaks og mjødurt m. fl.

Artsmangfold: Firling, trefelt evjebloom og småslirekne er alle rødlistet i 2008 og finnes i gode bestander innenfor avgrensningen. I tillegg ble sørlig høstlibelle registrert på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området utgjør ganske nyvunnet land i Øyerendeltaet og er trolig i liten grad påvirket av mennesker eller beitedyr. Det ble ikke observert beitedyr på Bukkesand under feltbefaringen.

Fremmede arter: Ingen kartlagt

Del av helhetlig landskap: Området er en del av stort og meget verdifult elvedelta.

Vegetasjon: Rik utf / Rik kortskuddstrand (Rødlistebetegnelse) (O1b)

Skjøtsel og hensyn: Dette er et ganske nydannet område, og bør overlates til fri utvikling en tid fremover.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 12 art(er) påvist: vasspepper, småslirekne (NT), sylblad, firling (EN), engforglemmegei, trefelt evjebloom (NT), åkermynte, vassgro, gulldusk, sumpsivaks, mannasøtgras, sørlig høstlibelle (VU).

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Valland, N. 1978. Nordre Øyeren naturreservat. Dokumentasjon av naturverdier, verneverdier og bruksformer med forslag til plan for disposisjon og skjøtsel. Rapport, s.325.

Feta sett fra sør mot nord

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Rik kulturlandskapssjø

Utforming: Næringsrik utforming

Mosaikk:

Feltsjekk: 11.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Biofokus i forbindelse med oppdatering av forvaltningsplan for Øyerendeltaet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Feta ligger nordøst i Øyerendeltaet, omgitt av fastland.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Det meste av lokaliteten utgjøres av vann hvor bunnen må betegnes som mudderbunn. Det ble imidlertid ikke gjort noen funn av rik kortskuddsstrand i dette området, trolig pga. for stor dybde. Kantsonene er forholdsvis ensformige og domineres av elvesnelle. Naturtypen rik kulturlandskapssjø er valgt som naturtype da denne sjøen trolig er mer påvirket av direkte avrenning fra dyrket mark enn mange av de andre kroksjøene og evjene i området.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble dokumentert, men potensial for invertebrater knyttet til ferskvann, samt for vann- og våtmarksfugl.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området blir trolig en del påvirket av avrenning fra omkringliggende jordbruk. Den sørlige delen er noe påvirket av beite i 2008, men et gjerde hindret beite helt ned til vannet.

Fremmede arter: Ingen registrerte

Lok. nr. 406 Feta forts.

Del av helhetlig landskap: Lokalteten er en del av stort elvedelta med store naturverdier.

Verdivurdering: Ut fra generell utforming og potensial for fugl og invertebrater knyttet til ferskvann er området gitt verdi som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling. Marginale områder for beite.

Rik, tidligere beitet område, som nå er løvskogsdominert med mye død ved i partier.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Gråor-heggeskog

Utforming: Flommarksskog

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Gråor-heggeskog F05 - Flommarksskog F0501 (50%), Rik edellauvskog F01 - Or-askeskog F0107 (50%).

Feltsjekk: 11.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Biofokus i forbindelse med oppdatering av forvaltningsplan for Øyerendeltaet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør for Feta rett vest for fulldyrka arealer. Området ligger på rike løsmasser.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området har tidligere vært åpen beitemark med noe tresetting. Lokaliteten bærer i dag preg av gjengroing og kvalitetene som skog er større er kulturlandskapskvalitetene. Vegetasjonstypen er vanskelig definerbar, men ved klimaksstadiet trolig en mosaikk av gråor-heggeskog og or-askeskog. Treslagssammensetningen er variert med bjørk, gråor, selje, ask, gran, hegg og rogn. Det finnes en god del død ved og eldre løvtrær i

Lok. nr. 407 Feta S forts.

området, samt noe gran. På sikt vil lokaliteten kunne utvikle seg til en svært interessant løvskog med viktige kvaliteter for arter som er avhengig av eldre løvskog. Hvertfall delar av området er flompåvirket.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble påvist, men det er bra potensial i dag for interessante barksopp, kjuker, moser og invertebrater.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området beites i dag av storfe. Ellers ingen påvirkninger.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Området er en viktig del av de store løvskogskvalitetene som finnes innenfor Øyerendeltaet.

Verdivurdering: Forekomst av død ved og gamle trær, samt fremtidig potensial gir verdi som viktig (B verdi) selv om skogen i dag ikke er veldig gammel.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør overlates til fri utvikling. Beitedyra i området bør prioriteres brukt andre steder om mulig. De registrerte naturkvalitetene i området er ikke avhengig av beite.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Typisk gråor heggeskog

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Gråor-heggeskog

Utforming: Flommarksskog

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Gråor-heggeskog F05 - Flommarksskog F0501 (90%), Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti E03 - Gamle, mindre flompåvirkede kroksjøer og dammer E0302 (10%).

Feltsjekk: 11.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus høsten 2008 i forbindelse med naturfaglige undersøkelser i Nordre Øyeren NR.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nord for Oversand og vest for Kusand på flompåvirket øy i Øyerendeltaet. Området ligger på ganske ferske elveavsetninger. Området er avgrenset mot elva i vest, kulturmark og fukteng i nord og sør og av mindre interessant og åpen bjørkeskog i øst.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Hele det avgrensede området er ganske homogent med tanke på skogtype, vegetasjon og skoglige kvaliteter som gamle trær og død ved. Gråor-

heggeskog i mosaikk med storbregneskog. Lokaliteten har mindre død ved og gamle trær enn tilsvarende område på Jushaugsand, men stedvis finnes en del gadd og læger av gråor. På forholdsvis kort sikt vil det nydannes mye død ved i området. I indre del av området finnes en flomdam som rest av gammelt flomløp.

Artsmangfold: Lokaliteten er opplagt viktig for fugl og viktig som beiteområde for elg. Lokaliteten har rike forekomster av typiske kjuker knyttet til rike løvskoger. Av noe sjeldnere arter ble broddsoppnyltekjuka funnet ett sted. På noe sikt vil potensialet for arter knyttet til død ved av gråor bli langt større. Området er trolig svært viktig for insekter knyttet til rike løvskoger med høy luftfuktighet. Det finnes et rikt fugleliv i biotopen og dvergsept er bl. a. kartlagt her.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting og hogster setter sitt preg på lokaliteten, men i høyproduktiv skog som denne vil spor fort bli borte.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Området er en del av et større elvedelta med store skog og våtmarksverdier.

Vegetasjon: Gråor-heggeskog (C3)

Storbregneskog (C1)

Vannkantvegetasjon (O)

Verdivurdering: Større gråor-heggeskog med begynnende produksjon av læger og gadd og gamle trær. Områdets beliggenhet til andre viktige flommarksskoger trekker verdien opp til svært viktig (A-verdi) selv om skogen som økosystem ikke er veldig gammel.

Skjøtsel og hensyn: Overlates til fri utvikling. Skogsbeite kan tillates.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 4 art(er) påvist: broddsoppnyltekjuka (NT), røykkjuka, labyrintkjuka, silkekjuka.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Viersumskog er vanligst nærmest evja i øst.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Gråor-heggeskog

Utforming: Flommarksskog

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Gråor-heggeskog F05 - Flommarksskog F0501 (70%), Riksumpskog F06 - Viersump i lavlandet F0603 (30%).

Feltsjekk: 11.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus høsten 2008 i forbindelse med naturfaglige undersøkelser i Nordre Øyeren NR.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en mindre flompåvirket løvskog mellom Feta i øst og fulldyrka mark i vest. Skogen står på elvesedimenter.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten utgjør en ganske homogen gråor-heggeskog i miks med viersumpskog. Skogen har typisk vegetasjon og det er ganske mye død ved av læger og gadd selv om den ikke er spesielt storvokst. Deler av skogen må kunne betegnes som gråseljeutforming av viersumpskog. Denne vegetasjonstypen er rødlistet som sårbar.

Artsmangfold: Det ble gjort funn av seljepute på gråselje og skogen har mange arter av

Lok. nr. 409 Feta V forts.

vedboende sopp som er typiske for lavereliggende rike løvskoger. Lokaliteten er en del av større meget viktig viltområde.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området har ikke vært utsatt for nyere ingrep. Trolig mer beitepåvirket fra tidligere.

Fremmede arter: Ingen registrerte

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av Nord-Europas største innenlandsdelta hvor naturverdiene samlet er meget store.

Vegetasjon: Gråselje-urt-utf / Gråseljeutforming (av E2d) (Rødlistebetegnelse) (E2a)
Gråor-heggeskog (C3)

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes ut fra størrelse til å ha noe lavere verdi enn de avgrensede skogene på Kusand og Jushaugsand. Lokaliteten gis derfor verdi som viktig (B verdi) og ikke svært viktig. Sett i en større sammenheng er området opplagt en brikke i et nasjonalt viktig naturområde.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten anbefales for fri utvikling.

Artsliste for lokaliteten

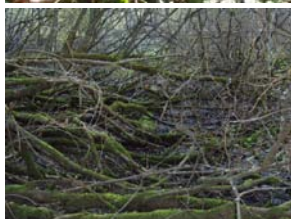
Totalt 1 art(er) påvist: seljepute (NT).

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Foto: Kjell Magne Olsen 23.IX.2008

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Gråor-heggeskog
Utforming: Flommarksskog
Mosaikk:
Feltsjekk: 23.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus høsten 2008 i forbindelse med naturfaglige undersøkelser i Nordre Øyeren NR.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på odden vest for Øyavegen og Balnesevja, i sørenden av Svelle, innenfor Nordre Øyeren naturreservat (vernet 1975). Området er del av et større deltaområde med leire- og siltavsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området er noe mosaikkipreget, med hovedsakelig gråor-heggeskog (flommarksskog) og rik sumpskog (viersumpskog/gråseljekratt). Viersumpområdene domineres av gråselje, en vegetasjonstype som regnes som "Noe truet" (VU). Gråor-heggeskogen inneholder mye langstorr. Skogen er ikke veldig grov, men en god del død ved av flere treslag og i flere nedbrytningsstadier. Nordover blir det gradvis mer bjørk.

Artsmangfold: Seljepute (NT) finnes i gråseljekrattet langs vestsiden av lokaliteten. Stor andemat finnes på pytt(er) inne i skogen. Bispelue vokser flere steder. En del vedboende sopp: bl.a. røykkjuka, teglkjuka, tannsopp, labyrintkuka, flatkuka, raggkuka, hvitrynesopp, tobakksbroddsopp, viftelærsopp, kløyvporesopp, ildkuka på mandelpil. Flere sjeldne øyestikkere er i følge Artskart registrert på Øya, muligens i det avgrensede området.

Bruk, tilstand og påvirkning: Flere steder er det spor etter hogst, til dels nylig. Jordbruksarealer ligger tett inn mot lokaliteten flere steder, og avrenning og kjemikaliebruk i forbidelse med dette kan påvirke randområdene.

Fremmede arter: Ganske mye kjempespringfrø står i sørligere deler av området. På ca. 30 cm dypt vann langs vestsiden (utenfor området) vokser vasspest.

Del av helhetlig landskap: Del av et stort og komplekst deltaområde.

Verdivurdering: Området har ikke særlig lang kontinuitet og inneholder ikke særlig viktige arter, men kan på sikt utvikle seg til en fin gråor-heggeskog i mosaikk med viersumpskog. En del død ved trekker opp. Verdien settes til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Kjempespringfrø må snarest bekjempes; denne arten er svært aggressiv, særlig i våtmarksområder, og vil kunne beslaglegge store arealer hvis den ikke fjernes. Hogsten i området bør opphøre.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 1 art(er) påvist: seljepute (NT).

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Foto: Kjell Magne Olsen 23.IX.2008

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti

Utforming: Artsrik lavlandsform under gjengroing

Mosaikk:

Feltsjekk: 23.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus høsten 2008 i forbindelse med naturfaglige undersøkelser i Nordre Øyeren NR.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nord på Tuentangen, like øst–nordøst for bebyggelsen og mastene som på undersøkelsestidspunktet sto i området (disse er muligens tatt ned siden?). Området er del av et større deltaområde med leire- og siltavsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Kroksjø som er ganske åpen i nordre deler og mer gjengrodd i søndre. I nord er det utløp og forbindelse med Leira. Vegetasjonen er ikke undersøkt, men ser ut til å være rik.

Artsmangfold: Ingen arter er påvist. På grunnlag av funn på andre lokaliteter i nærheten kan det forventes både sjeldne og rødlistede arter.

Lok. nr. 411 Tuentangen N forts.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området beites av et antall kyr. Flere høye master, med tilhørende barduner står i området inni kroksjøen.

Fremmede arter: Ikke kartlagt.

Del av helhetlig landskap: Del av et stort og komplekst deltaområde.

Verdivurdering: Vurderingsgrunnlaget er dårlig, men erfaringsmessig inneholder slike lokaliteter flere kvaliteter som er viktige for biologisk mangfold, og verdien settes foreløpig til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Gunstig med fortsatt beite, forutsatt at det ikke blir for mange dyr. Utbygging av masteanlegget bør ikke gjøres i retning mot kroksjøen.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Rik sumpskog
Utforming: Viersump i lavlandet
Mosaikk:
Feltsjekk: 23.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus høsten 2008 i forbindelse med naturfaglige undersøkelser i Nordre Øyeren NR.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området utgjør den nordvestre tuppen av Tuentangen, nord-nordvest for bebyggelsen. I nord avgrenses området av Leira. Området er del av et større deltaområde med leire- og siltavsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Rik sumpskog av vierarter, formodenlig særlig gråselje og mandelpil, men området er bare observert på avstand og kartfestet på grunnlag av ortofoto. Vegetasjonen består i stor grad av viersumpskog.

Artsmangfold: Ingen arter registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Sannsynligvis ingen bruk eller vesentlige påvirkninger.

Fremmede arter: Ikke kartlagt.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et stort og komplekst deltaområde.

Verdivurdering: Grunnlaget for verdivurderingen er svært tynt, ettersom det ikke har blitt gått i lokaliteten, men da det i området ellers er mye mandelpil og gråselje, så inneholder høyst sannsynlig dette området også disse, og da har man straks både rødlistearter og truede vegetasjonstyper. Verdien settes derfor foreløpig til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Foto: Kjell Magne Olsen 23.IX.2008

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Evjer, bukter og viker

Utforming: Evje

Mosaikk:

Feltsjekk: 23.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus høsten 2008 i forbindelse med naturfaglige undersøkelser i Nordre Øyeren NR.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger helt nordvest på Tuentangen i Nordre Øyeren naturreservat (vernet 1975), like øst for der Nitelva og Leira møtes. Sør for området ligger et større jordbruksareal (korndyrking). Området er del av et større deltaområde med leire- og siltavsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området er en mellomting mellom en bukt og en evje, og har sannsynligvis tidligere hatt sammenheng med kroksjøen som finnes ca. 500 m lenger øst. Et større område med elvesnelle-starrsump i øst er også inkludert i området. langs sørbredden er det nakne leirbredder over en lang strekning. Området er bare observert fra bredden sør for

Lok. nr. 413 Tuentangen NV II forts.

bukten, og ingen konkrete notater om arter eller vegetasjonstyper er gjort. Her finnes belter av elvesnelle og kvasstorr, grensende opp mot viersumpskogor flere steder. Funn fra andre, tilsvarende områder i nærheten tilsier at det kan finnes flere sjeldne og truede arter her.

Artsmangfold: Ingen arter notert. Sannsynligvis viktig for fugler både på trekk og i hekketiden.

Bruk, tilstand og påvirkning: Deler av området beites av kyr. Avrenning og kjemikaliebruk i forbindelse med jordbruk på sørsiden kan påvirke området.

Fremmede arter: Ingen observert.

Del av helhetlig landskap: Stort og komplekst deltaområde.

Verdivurdering: Verdivurderingsgrunnlaget er tynt, men på grunnlag av potensial (sett i forhold til tilsvarende områder i nærheten) vurderes verdien til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Fortsatt beite er bra, forutsatt at det ikke blir for mange og for tunge dyr. Hensyn må tas i forbindelse med jordbruk langs sørsiden.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Foto: Kjell Magne Olsen 23.IX.2008

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti

Utforming:

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti E03 - (50%), Mudderbank E02 - Rik utforming E0202 (10%).

Feltsjekk: 23.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt i senest i 2008 av BioFokus i forbindelse med oppdatering av forvaltningsplan for Øyerendeltaet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger langs sørvestsiden av Tuentangen i Nordre Øyeren naturreservat (vernet 1975). Mot nord og øst avgrenses området av jordbrukslandskap (korndyrking), samt en rik kulturlandskapsjø, og mot sør og vest av Nitelva (Sundet)/Svelle.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dette er en mosaikk av flere naturtyper. En nesten gjengrodd kroksjø strekker nordover inn i jordbrukslandskapet øst i området, resten av land- og vannkantarealene er større fuktenger og elvesnelle-starrsummer, og sør i området strekker store, grunne mudderflater seg utover i Svelle. Kroksjøen er dominert av breitt dunkjevle, med partier

med elvesnelle og kvasstorr. Sannsynligvis er det kun helt i sør det finnes en liten pytt med åpent vann. Store deler av engene langs Sundet er tuete sumper med vasshøymole, strandrøyr, fredlaus og kvasstorr, samt en del vassrøyr, myrrapp og elvesnelle. Andre steder er det mer dominert av kvasstorr. Noen steder står en del kjempesøtgras. Langs sørsiden finnes et bredt belte med elvesnellesump, og utenfor dette grunne områder med mudderbunn, dominert av hjartetjornaks og nålesivaks. Det er ingen etablert kortskuddstrand. Langs kanten inn mot jordbruksarealene står gråor-heggeskog og viersumpskog/gråseljekkrett i et 10–15 m bredt belte.

Artsmangfold: Det er mye mandelpil (VU) i vierkrattet/sumpskogen langs hele området. Korgpil finnes også. Flere steder finnes seljepute (NT) (bl.a. PM16074595 og PM16794563).

Myrstjerneblom (EN) står mange steder, bl.a. PM16074595 og flere steder sørover på nordsiden av den rike kulturlandskapssjøen. Nikkebrønse (VU) står i noen titalls eksemplarer ved PM16534568, samt i sørenden av kroksjøen ca. 15 m lenger øst. Hornblad vokser i gruntvannsområdet i sør. En del vedboende sopp: bl.a. finporet vinterstilkjuka, vedmusling på istervier, teglkjuka, rødarksopp. Høsehauk (VU) ad.+juv. jaktet i området. Gruntvannsområdet er viktig som furasjeringsområde for våtmarksfugler. Det er ganske mye kransalger i gruntvannsområdet, men disse er ennå ikke artsbestemt. Potensial for rik kortskuddstrand.

Bruk, tilstand og påvirkning: Nålesivakset og de andre plantene i gruntvannsområdet i sør har svært mye påvekst av en mørkegrønngrå guffe, muligens en slags alge. Dette kan kanskje skyldes eutrofiering fra landbruket.

Fremmede arter: Vasspest står i gruntvannsområdet på sørsiden.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større deltaområde med leire- og siltavsetninger.

Verdivurdering: Stor variasjon i natur- og vegetasjonstyper, samt funn av flere rødlistearter, gir verdi svært viktig (A verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det bør tas hensyn ved bruk av sprøytemidler i jordbruket. Deler av engene kunne kanskje vært beitet, men området er i skjøtelsesplanen fra 1978 foreslått til fri utvikling, noe som strengt tatt bør videreføres når dette er fulgt opp frem til i dag.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 8 art(er) påvist: admiral, neslesommerfugl, liten kålsommerfugl, mandelpil (VU), kurvopil, myrstjerneblom (EN), nikkebrønse (VU), seljepute (NT).

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Valland, N. 1978. Nordre Øyeren naturreservat. Dokumentasjon av naturverdier, verneverdier og bruksformer med forslag til plan for disposisjon og skjøtsel. Rapport, s.325.

Foto: Kjell Magne Olsen 23.IX.2008

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Rik kulturlandskapssjø
Utforming: Næringsrik utforming
Mosaikk:
Feltsjekk: 23.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus høsten 2008 i forbindelse med naturfaglige undersøkelser i Nordre Øyeren NR.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området er nærmest en poll ut mot den vestre tuppen på Tuentangen i Nordre Øyeren naturreservat (vernet 1975). På nord- og østsiden er det jordbrukslandskap (korndyrking) og mot vest ligger et belte med fuktenger mellom lokaliteten og Nitelva (Sundet). Området er del av et større deltaområde med leire- og siltavsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Typen er noe vanskelig å plassere i forhold til prioriterte naturtyper, men kommer nærmest en rik kulturlandskapssjø. Den kunne også vært klassifisert som en evje eller til nød som en kroksjø. Vegetasjonen i området er ikke kartlagt i detalj. Rundt tjernet står spredte bestand av kjempesøtgras innimellom gress- og (kvass)starrenger. Langs kanten av vannspeilet står mye breitt dunkjevle, og i og delvis utenfor starrengene står en del krushøymole og strandrøyr. En del elvesnelle, men ikke noe sammenhengende bredt belte. Potensial for mindre biter med rik kortskuddsstrand, men dette er usikkert og ikke undersøkt.

Artsmangfold: Flere større bestand med kjempesøtgras. Ellers er området dårlig undersøkt, både flora- og faunamessig. Sannsynligvis er det viktig for fugler, både på trekk og i hekkesesongen.

Lok. nr. 415 Tuentangen SV forts.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området kan påvirkes av avrenning og kjemikaliebruk i forbindelse med jordbruk på nord- og østsiden. Det bør tas prøver av ferskvannsfaunaen.

Fremmede arter: Ingen observert.

Del av helhetlig landskap: Stort og komplekst deltaområde.

Verdivurdering: Området har en meget rik vegetasjon og et stort potensial for sjeldne og truede arter, og vurderes derfor som svært viktig (A).

Skjøtsel og hensyn: I hvert fall deler av området kan med fordel beites, forutsatt at det ikke blir for mange eller for tunge dyr. Hensyn må tas i forbindelse med jordbruk.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 1 art(er) påvist: kjempesøtgras.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Foto: Kjell Magne Olsen 23.IX.2008

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Evjer, bukter og viker

Utforming: Bukter og viker

Mosaikk:

Feltsjekk: 23.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt i senest i 2008 av BioFokus i forbindelse med oppdatering av forvaltningsplan for Øyerendeltaet. Tidligere omtalt av Valland (1978) som et botanisk viktig område. Trolig grunnet funn av myrflatbelg.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området utgjøres av den nordre bukten i Svelle, samt et smalt belte med landareal innenfor denne, inklusive østsiden av Tuentangen. Mot nord og vest er lokaliteten avgrenset av jordbruksarealer (korndyrking). I øst avgrenses den av jernbanen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Et noe komplekst område, med gråselje-/mandelpilkratt i blanding med gråorskog innerst, fuktenger og elvesnelle-starrsump i midten og et større gruntvannsområde med mudderflater utenfor. Tre- og buskvegetasjonen står hovedsakelig i to belter; et belte innerst mot jordbruksarealene, dominsert av gråor, men også med en del viere, og

et belte innenfor elvesnelle-starrsumpen, dominert av gråselje og mandelpil. Mellom disse finnes fuktenger dominert av kvasstorr og vassrøyrkvein, og med den del sverdlilje, krus- og vasshøymole ispedd. Elvesnelle-starrsumpen overtas stedvis av større bestand av breitt dunkjevle eller kjempesøtgras. På mudderbunnen i gruntvannsområdet dominerer nålesivaks, hjartetjønaks og stedvis kransalger. Det er ingen etablert kortskuddstrand.

Artsmangfold: Mandelpil (VU) er ganske vanlig. Korgpil forekommer også. Myrflatbelg (EN) ble sett ved PM16804606 (bra bestand) og PM16804612 (få ind.). Myrstjerneblom (EN) finnes flere steder, bl.a. ved PM16834591 (bra bestand) og PM16804612 (få ind.). Seljepute (NT) finnes på vierne. Store mengder våtmarksfugler benytter mudderflatene i gruntvannsområdet, særlig på trekk vår og høst. En flokk på flere hundre hvitkinngjess ble observert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Jernbanen skjærer gjennom våtmarken øst i området, og en eventuell ulykke/avsporing her vil kunne få store følger. Avrenning og kjemikaliebruk i forbindelse med jordbruk kan påvirke store deler av lokaliteten.

Fremmede arter: Ingen observert, men sannsynligvis finnes vasspest i gruntvannsområdet.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større deltaområde med leire- og siltavsetninger.

Verdivurdering: Funn av flere rødlistearter, til dels i høye kategorier (CR høyeste verdi) gir verdi svært viktig (A)

Skjøtsel og hensyn: Hensyn og forsiktighet må vises i forbindelse med kjemikaliebruk i jordbruket. Det faktum at Myrflatbelgen har klart seg her i 40 år tilsier kanskje at slått eller beite er overflødig.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 3 art(er) påvist: mandelpil (VU), myrstjerneblom (EN), vanlig myrflatbelg (CR).

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Valland, N. 1978. Nordre Øyeren naturreservat. Dokumentasjon av naturverdier, verneverdier og bruksformer med forslag til plan for disposisjon og skjøtsel. Rapport, s.325.

Beiteområder og åpent vann i Merkja.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Evjer, bukter og viker

Utforming: Evje

Mosaikk: Totalt 3 naturtype(r) registrert: Evjer, bukter og viker E12 - Evje E1201 (100%), Mudderbank E02 - Rik utforming E0202 (30%), Naturbeitemark D04 - (D04) Våt/fuktig, middels næringsrik eng D0412 (40%).

Feltsjekk: 23.09.2010 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Området ble undersøkt av Kjell Magne Olsen, BioFokus, 12.VII. (meget overfladisk) og 27.VIII.2004, og igjen, først og fremst med hensyn på eventuelle forekomster av rik kortskuddsstrand, 23.IX.2010. Området (i hvert fall deler av det) er envnt og beskrevet i mange ulike sammenhenger tidligere.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Det kartfestede området ligger på sørsiden av hovedveien mellom Lillestrøm og Fetsund, nordvest for Hovin. Jordsmonnet er hovedsakelig sedimentert silt og leire. Kontakten med Svelle/Øyerndeltaet er i dag kun via en smal kanal under jernbanen; denne har i tillegg tydelig fall mot Svelle, og det er kun ved høy vannstand utenfor at vann vil strømme inn til

Merkja.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området kartlegges som naturtypen evjer, bukter og viker, type evje. Har tidligere vært en stor og åpen evje, men er i dag svært avsondret fra resten av Svelle/Øyern på grunn av en lang jernbanefylling. Området er ellers en mosaikk av flere natur- og vegetasjonstyper, og man finner også elementer av mudderflater, kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti og naturbeitemark. Både ute i vannet og delvis i noen av beiteområdene på land finnes (i det minste tendenser til) rik kortskuddsstrand. Ved alle besøk i området har det vært svært brunt og grumsete vann, med siktedyp på kun ca. 10 cm, og det har vært umulig å avgrense undervannsvegetasjonstypene. Dette burde antakelig gjøres på minimal vannstand (men det er også mulig at jernbanefyllingens virkning som en demning vil gjøre at områdene aldri tørrelgges helt, selv ved svært lav vannstand i Svelle). Floraen i evjen som helhet domineres av buttjørnaks, vanleg tjørnaks, hjartetjørnaks, pilblad, kvasstorr, elvesnelle og breitt dunkjevle. Ellers finnes bl.a følgende arter i større eller mindre utstrekning: trefelt evjebloom, krossevjebloom, stor andemat, andemat, nålesivaks, sørleg sumpshivaks, hornblad, småtjørnaks, stautpiggknopp, kjempepiggknopp, gul nykkerose, selsnepe, en ubestemt vasssoleie (sannsynligvis stor-) og antakelig nordlandsstorr (helt i sørenden av søndre vik langs jernbanen). Tre steder i området ble det påvist en vegetasjonstype som må karakteriseres som en høytliggende og tørr (dvs. sjelden oversvømmet) utgave av rik kortskuddsstrand. Alle disse ble beitet av storfe. Det største av disse befinner seg nord, øst og sør for den togrenete lille evja øst i området, med sentrumskoordinat PM1903746283. Her er det i alle deler gode bestander av de to rødlisteartene småslirekne og myrstjerneblom, samt bl.a. evjesoleie, evjebrodd (kun blader funnet, så bestemmelsen er noe usikker), tiggersoleie, vasspepar, hanekam, småvasshår, myrrapp, krypssoleie (både ugrasformen og den hjemlige sumpformen med smale bladfliker), strandgroblad, myrmaure, sumpkarse, dikjeminneblom, knereverumpe, gåsemure, brunnkarse, veikveronika og tunrapp, samt ganske store mengder av en foreløpig ubestemt mose. Ytterst mot vannspeilet vokser et belte av kvasstorr med en del vasshøymole. På gråseljebusker i området vokser bl.a. seljepute (flere steder), røykkjuka og vasskjuka. Omtrent midt på den sørligste biten står en sommerek, og den har avstedkommet frøplanter minst et annet sted i området. Rundt eika ble de eneste markboende soppene i området funnet, men disse er neppe beitebetinget. Det finnes også et ørlite parti (ca. 10x25 m) med tendenser til rik kortskuddsstrand ved PM1885546, bl.a. med småslirekne. Et noe større område, av omtrent samme beskaffenhet og med omtrent samme vegetasjon som det største ble funnet på neset fra PM1897046505 og vestover til ca. PM1877846486. Også her blir det beitet av kyr, og her er det delvis meget tydelig tråkkslitasje i deler av området. Ganske gode bestander av småslirekne og myrstjerneblom. I vest er det noe moser knyttet til naken leire å finne, som flekkmose og leirlurv. Her er også et visst potensial for nålekapselmoser og flaggmose, men disse ble ikke funnet. Ovenfor broen på Rv22 er det lite åpent vann, og det lille som er er totalt dominert av vasspest; denne delen av Merkja inkluderes ikke i naturtypeområdet. Der må det eventuelt omfattende skjøtsel til før naturverdiene kommer i samme kategori som sør for veien.

Artsmangfold: Småslirekne (NT) og myrstjerneblom (EN) ble påvist flere steder i området (se over), og har sannsynligvis en nokså kontinuerlig utbredelse på egnete steder langs hele evjen. Det samme gjelder trefelt evjebloom (NT). Mandelpil (VU): en enslig busk ved PM1886346707, samt en del busker og kratt langs jernbanefyllingen (fra PM1854646106 og sørover) og på østsiden av den sørligste viken. I det samme området en del korgpil. De to tidligere rødlistede artene stor andemat og hornblad har ganske gode bestander. I kanalen ved PM1889146540 ble det i 2010 påvist barkløs småkrans (VU). Dette var eneste sted arten ble funnet, til tross for at kasterive ble

benyttet i alle deler av evjen. I 2004 ble samme art påvist på begge besøksdatoene, da langs nordbredden nord og nordøst for dette. Vassgaffellose (VU) ved PM1852046328. Seljepute (NT) flere steder i beitet på østsiden. Vipe (NT), 14 ind., hettemåke (NT) og en varsler hann (NT) på storfebeitet ved PM1902746303. Sannsynligvis ble en vandrefalk (NT^o) observert jaktende over området. I 2004 ble sørlig høstlibelle (VU) og de daværende rødlistede gulvinget høstlibelle (R) og liten bruskgule (R) observert. Ifølge litteratur er også følgende arter påvist i Merkja: granntjornaks (EN) og busttjornaks (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Mesteparten av landarealene rundt evja benyttes til storfebeite; kun noen deler helt i sør blir ikke beitet. De delene som beites ser ut til å ha et noenlunde bra beitetrykk, og kun på noen få steder ble det observert tråkk- eller slitasjeskader. Til beitet er det knyttet strømgjerder, og disse sperrer området på to steder: tvers over evja ca. 280 m fra jernbanen og ca. 80 m fra Rv22. En høyspentledning krysser midt gjennom området. To vannledninger ligger nedgravd i mudderet, og i forbindelse med én av disse er det en lekkasje som gir opphav til en "kilde" (ved PM1903346253).

Fremmede arter: Noe spirea (art ikke bestemt) finnes ved PM1896546083. Dette stedet benyttes i beskjedent omfang til henlegging av hageavfall, og spireaen har ganske sikkert kommet hit som hageavfall. Flere steder finnes vasspest, til dels som helt enerådende og totalt dominerende art. Dette gjelder særlig helt nord i området, både sør og nord for broen under Rv22. Ellers i området ble det ikke påvist fremmede arter (eventuelt med unntak for kjempesøtgras, som ble innført til Norge som forplante på 1800-tallet; denne finnes flere steder i nokså små og avgrensede bestander i søndre og vestre deler av området, fra PM1875146143 og videre mot og langs jernbanen – den største bestanden sannsynligvis helt i nordenden av vika langs jernbanen, ved PM1846046351). Tidligere er det funnet svanemat i området, men denne ble ikke påvist i 2010, til tross for at det ble holdt utkikk etter arten. Hvis den fremdeles er der, må det være i forsvinnende små mengder (alternativt kun i indre deler av elvesnellebeltet, slik det i 2010 var tilfelle i Andevika på Sørumsneset).

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større deltaområde med leire- og siltavsetninger.

Vegetasjon: Rik utf / Rik kortskuddstrand (Rødlistebetegnelse) (O1b)

Verdivurdering: Området har en helt klar A-verdi (svært viktig), grunnet et høyt antall påviste sjeldne og truede arter og vegetasjonstyper, samt et stort potensial for ytterligere arter, særlig dersom invertebratfaunaen undersøkes bedre.

Skjøtsel og hensyn: Mye av området beites i dag intensivt av storfe. Ved PM1910946517 ble det, i tillegg til smålirekne, påvist tendenser til rik kortskuddstrand, men området beites allerede av storfe, og dette området anses å ha lite potensial for forbedringer. Det bør vurderes å få til beite lenger ned mot svellet uten å øke antall dyr noe særlig. Dette vil gi litt lavere beitetrykk over et større areal, noe som kan være fordelaktig for vegetasjonen, både der det beites i dag og på de områdene som nå ikke beites. Tilstanden bør imidlertid overvåkes, slik at antallet dyr eventuelt kan justeres etter hvert.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 20 art(er) påvist: mandelpil (VU), vasspepper, smålirekne (NT), myrstjerneblom (EN), evjesoleie, tiggersoleie, firling (EN), gåsemure, småvasshår, evjebrodd, veikveronika, strandgroblad, granntjornaks (EN), myrmaure, vassrørkvein, kjempesøtgras, myrrapp, seljepute (NT), vassgaffellose (VU), barkløs småkrans (VU).

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Brandrud, T. E. 2002. Kartlegging av biologisk mangfold (naturtypekartlegging) i ferskvann. Innsjøer. Fylkesoversikt i Oslo og Akershus. - NINA Oppdragsmelding 764: 1-97.

Rørslett, B. 2002. Miljøfaglige undersøkelser i Øyeren 1994-2000. Fagrapport: Vannbotanikk. Rapport LNR 4516-2002.

Valland, N. 1978. Nordre Øyeren naturreservat. Dokumentasjon av naturverdier, verneverdier og bruksformer med forslag til plan for disposisjon og skjøtsel. Rapport, s.325.

Foto: Kjell Magne Olsen 23.IX.2008

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti

Utforming: Gamle, mindre flompåvirkede kroksjøer og dammer

Mosaikk:

Feltsjekk: 01.01.2000 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt ut fra flyfoto og ikke nærmere undersøkt, bortsett fra et kort besøk høsten 2008. Kun mindre deler i sør ligger innenfor Nordre Øyeren naturreservat. Trolig gammelt flomløp eller elveløp som nå er avstengt og fungerer mer som en dam/våtmark.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en naturlig del av stort deltaområde og i den sammenheng viktig å ivareta.

Verdivurdering: Lokaliteten er vurdert som viktig (B-verdi), men bør undersøkes for å kunne slå fast endelig verdi.

Skjøtsel og hensyn: Potensielt aktuell med dyr eller slått, men ytterligere feltundersøkelser må til for å slå fast hva som potensielt kan være egnet skjøtsel.

Lok. nr. 418 Balnesevja forts.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Evjer, bukter og viker

Utforming: Evje

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Evjer, bukter og viker E12 - Bukter og viker E1202 (50%), Mudderbank E02 - Rik utforming E0202 (50%).

Feltsjekk: 01.01.2000 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kun plukket ut fra ortofoto og vegetasjonskart. Området har gress og starrvegetasjon og trolig større områder med rik kortskuddsstrand utenfor disse områdene.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør de vestre delene av Jørholmvika i Fet kommune.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en viktig del av større helhetlig elvedeltaområde.

Verdivurdering: Lokaliteten er vurdert å være svært viktig (A-verdi) pga. forekomst av antatt meget verdifull rik kortskuddsstrand, våtmarksområder med potensial for insekter og planter. Viktig område for fugler.

Skjøtsel og hensyn: Strendene i vest bør beites for å hindre gjengroing.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Evjer, bukter og viker

Utforming: Evje

Mosaikk:

Feltsjekk: 01.01.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Kun observert på flyfoto. Åpen evje med fukteng på kantene. Stor påvirkning fra fulldyrka jorder på begge sider.

Verdivurdering: Lokaliteten er vurdert som viktig (B verdi) ut fra antatt potensial. Bør undersøkes for å fastsette verdi sikrere.

Skjøtsel og hensyn: Potensielt mulig med beite. Vurdere å skjerme lokaliteten ved å inføre kantsone som ikke pløyes og gjødsles.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Evjer, bukter og viker

Utforming: Evje

Mosaikk:

Feltsjekk: 01.01.2000 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Kun observert på flyfoto. Åpen evje med fukteng på kantene. Påvirkning fra fulldyrka jorder i nord

Verdivurdering: Antatt verdifull lokalitet som minst har verdi som viktig (B verdi). Bør undersøkes for å fastsette kvaliteter og verdi.

Skjøtsel og hensyn: Usikkert hva som er egnet skjøtsel, men det bør opprettes en buffer i nord mot dyrkamark for å hindre for stor tilgang av næringsstoffer.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti
Utforming: Gamle, mindre flompåvirkede kroksjøer og dammer
Mosaikk:
Feltsjekk: 09.09.2010 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble overfladisk kartlagt av BioFokus i forbindelse med utarbeidelse av forvaltningsplan for Øyerendeltaet. Kun den nordvestre delen er undersøkt.

Beliggighet og naturgrunnlag: Området ligger omtrent midt på Jørholmen i Fet kommune. Rikt område på elvesedimenter, trolig tidligere elve- eller flomløp som nå er ganske gjengrodd.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området utgjør en flomdam med skogkledde kanter, dels av plantet granskog. Vannflaten er sterkt bevokst med stor andemat og det finnes en del flytebladsvegetasjon.

Artsmangfold: Stor andemat finnes i store mengder, seljepute på vier flere steder i kantsonen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere mer åpent område som nå er mindre flompåvirket og er kommet forholdsvis langt i suksesjonen.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av helhetlig stort elvedeltaområde med store verdier.

Verdivurdering: Verdien er skjønnsmessig satt til viktig (B-verdi) ut fra rik vannflora og verdifull kantsone. Bør undersøkes bedre for å fastslå verdien mer sikkert.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling. For gjengrodd til å skulle prioritere beite i dette området.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 2 art(er) påvist: stor andemat, seljepute (NT).

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Naturtyperegistreringer**Naturtype:** Dam**Utforming:****Mosaikk:****Feltsjekk:** 01.01.2008 (siste)**Beskrivelse**

Innledning: Lokaliteten er ikke feltbefart, men plukket ut fra flyfoto da den forventes å være et viktig område for biologisk mangfold.

Verdivurdering: Lokaliteten er antatt viktig og verdien er satt skjønnsmessig til viktig (B-verdi). Bør undersøkes ved feltbefaring.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling eller evt. beite i sammenheng med beite i lokalitet 419.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti
Utforming: Gamle, mindre flompåvirkede kroksjøer og dammer
Mosaikk:
Feltsjekk: 01.01.2000 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kun plukket ut fra flyfoto og ikke nærmere undersøkt. Området ser svært interessant ut og bør undersøkes. Pr. 2010 beites området av storfe (Fylkesmannen i Oslo og Akershus pers. medd.)

Verdivurdering: Lokaliteten er vurdert som svært viktig (A verdi) ut fra potensialet for denne naturtypen.

Skjøtsel og hensyn: Behov ikke avklart.

Lokaliteten i vest.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti

Utforming: Artsrik lavlandsform under gjengroing

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti E03 - Artsrik lavlandsform under gjengroing E0303 (80%), Rik sumpskog F06 - Viersump i lavlandet F0603 (20%).

Feltsjekk: 08.09.2010 (siste)

Beskrivelse

Innledning: : Området ble undersøkt, først og fremst med hensyn på eventuelle forekomster av rik kortskuddsstrand, av Kjell Magne Olsen, BioFokus, 08.IX.2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger på Jørholmen vest for Monsrudvika i Fet kommune, ved Glommas utløp i sentrale deler av Øyerndeltaet. Jordsmonnet er hovedsakelig sedimentert silt og leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten kartlegges som kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti, som en mellomting mellom en kroksjø og en flomdam. Dammen er i ferd med å gro helt igjen; kun i nordvest finnes noe åpent vann (dog med mye

flytebladsvegetasjon). Floraen domineres av elvesnelle, vanleg tjørnaks, vassrøyrkvein, kvasstorr, vassgro og selsnepe. Ellers finnes myrhatt, myrmaure, sennegras, andemat, fredlaus, skogsivaks, hesterumpe, mjuksivaks, myrrapp, nyseryllik, mjølkerot og skjoldberar. I nordvestenden dessuten en del buttjørnaks, pilblad, småtjørnaks, breitt dunkjevle og en ubestemt blærerot. Kun smale partier med starrsump/fukteng langs breddene, før disse går over i en nesten kontinuerlig kantsone av gråselje, til dels i velutviklete gråseljekratt, svartvier, trollhegg og krossved. Ingen steder i området ble det funnet eller ansett som sannsynlig med rik kortskuddsstrand.

Artsmangfold: Ved PM2101341406, samt i nordvestenden, ved PM2093941419, flyter noe vassgaffelmose (VU). Seljepute (NT) ble funnet på gråselje flere steder langs hele nordsiden. I åkerkanten på nordsiden, ved PM2094641450, ble det funnet gulnål (VU) og spissnutefrosk (NT). I hjulspor i åkeren, ved PM2107541429, ble det funnet evjebrodd (ikke med i lokaliteten).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen påviselig bruk. Muligens noe avrenning fra jordbruksarealene på nord- og vestsiden.

Fremmede arter: På nordsiden står noe alaska- eller sibirkornell.

Del av helhetlig landskap: Området utgjør en del av et stort deltaområde, hvor diverse andre kroksjøer, flomdammer, evjer og andre naturtyper utgjør et stort og komplekst system av vann og våtmark.

Vegetasjon: Vanlig tjørnaks-utf (P2c)

Verdivurdering: Området gis verdi B (viktig), ettersom det nå er under sterk gjengroing. Det er en del rødlistearter i området, og om områdene rundt dammen skulle være mulig å restaurere, så vil det sikkert være potensial for flere slike.

Skjøtsel og hensyn: Området er under sterk gjengroing, og vil antakelig om noen få tiår være uten kontinuerlig dypere vann. Det er usikkert hvorvidt dette er mulig å forhindre. Det kan imidlertid se ut som om de aller ytterste delene av Jørholmen kunne være egnet for beitedyr (rik kortskuddsstrand?), og i den forbindelse kunne også Langvarpe vært inkludert, for å få et visst beitetrykk rundt dammen.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 4 art(er) påvist: spissnutet frosk (NT), seljepute (NT), vassgaffelmose (VU), gulnål (VU).

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Utsikt over lokaliteten fra sør mot nord.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Evjer, bukter og viker

Utforming: Evje

Mosaikk:

Feltsjekk: 09.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Området er ikke nærmere undersøkt, men ser svært interessant ut. Området bør prioriteres undersøkt. Potensial for rik kortskuddsstrand.

Verdivurdering: Lokaliteten er gitt verdi svært viktig (A verdi) ut fra potensial.

Skjøtsel og hensyn: Trengs kartlegging for å avklare skjøtelseshov.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Rørslett, B. 2002. Miljøfaglige undersøkelser i Øyeren 1994-2000. Fagrapport: Vannbotanikk. Rapport LNR 4516-2002.

Valland, N. 1978. Nordre Øyeren naturreservat. Dokumentasjon av naturverdier, verneverdier og bruksformer med forslag til plan for disposisjon og skjøtsel. Rapport, s.325.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti
Utforming: Gamle, mindre flompåvirkede kroksjøer og dammer
Mosaikk:
Feltsjekk: 01.01.2000 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Ikke undersøkt område som ser meget interessant ut. Bør undersøkes nærmere.
Potensial for rik kortskuddsstrand m.m.

Verdivurdering: Lokaliteten er skjønnsmessig gitt verdi som viktig (B verdi), men kan ved ny kartlegging vise seg å ha høyere verdi.

Skjøtsel og hensyn: Må avklares ved feltarbeid

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Mandelpil på nylig avsatt elveør.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Stor elveør
Utforming: Elveørkratt
Mosaikk:
Feltsjekk: 09.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt i forbindelse med oppdatering av forvaltningsplan for Øyerendeltaet. Området ble kun raskt sett på fra båt.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området utgjør en voksende øy som er i ferd med å tette elveforbindelsen mellom Bukkesand og Sniksand. På disse nyvunnede landarealene vokser det nå opp med elveørkratt på fin sand. Mandelpil dominerer trolig det meste av arealet sammen med andre vierarter og gråor.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Forholdsvis fint utformet elveør med suksesjoner fra bar sand og silt til etablert krattvegetasjon.

Artsmangfold: Ikke nøyere undersøkt ut over at mandelpil er vanlig art.

Bruk, tilstand og påvirkning: Trolig få negative påvirkninger på denne nylig lagde øya.

Fremmede arter: Ingen registrerte

Del av helhetlig landskap: Viktig pionerfase område i stort sammenhengende elvedelta.

Vegetasjon: Mandelpil-utf / Mandelpilkratt (Rødlistebetegnelse) (Q3f)

Verdivurdering: Lokaliteten er gitt verdi som viktig (B verdi) ut fra størrelse og forekomst av vegetasjonssamfunn som er vurdert som sårbart (VU). Området bør undersøkes bedre og kan har

Lok. nr. 428 Bukkesand-Sniksand forts.

interessant fauna av biller, karplanter og moser.

Skjøtsel og hensyn: Bør overlates til fri utvikling. Flompåvirkningen i dette området er så pass stor at skjøtsel foreløpig ikke har noen hensikt.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Foto: Kjell Magne Olsen 23.IX.2008

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Mudderbank
Utforming: Rik utforming
Mosaikk:
Feltsjekk: 01.01.2000 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er ikke videre kartlagt i forbindelse med denne naturtypeavgrensningen, men er kartlagt i ulike sammenhenger tidligere. Se litteraturreferanser.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger helt nord i Nordre Øyeren naturreservat og utgjør det større bassenget ved utløpet av Leirelva og Nitelva og strekker seg sørover til Glommas utløp i Øyeren. Avsetninger av leire og silt i et ganske grunt område.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Deler av området har langskuddsvegetasjon og deler har rik kortskuddsstrand. Oppblomstring av de ulike typer varierer med vannstrandsnivå/flommer. Forekomstene og utbredelsen av vegetasjonstyper i Svullet er kun vist på vegetasjonskart laget av NIVA.

Artsmangfold: Rike karplanteforekomster, viktig viltområde og forekomster av fisk og muslinger.

Bruk, tilstand og påvirkning: Påvirkes til en viss grad av vannstandsreguleringer i Glomma/Øyeren, båttrafikk, eutrofiering fra landbruket i nærheten og som tilføres via Leirelva og Nitelva.

Fremmede arter: Ingen spesielle registrert, men arter som svanemat og vasspest finnes trolig i området.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en viktig del av et større og velutviklet elvedeltaområde med store naturkvaliteter.

Vegetasjon: Rik utf / Rik kortskuddstrand (Rødlistebetegnelse) (O1b)

Langskudd-vegetasjon (P1)

Verdivurdering: Området har klare nasjonale verdier (A verdi) ut fra forekomster av arter og generelle utforming og størrelse.

Skjøtsel og hensyn: Mange viktige kvaliteter, særlig vegetasjon, har blitt påvirket negativt av økende eutrofiering gjennom flere tiår. Det kanskje viktigste enkelttiltaket for å bedre forholdene for biologisk mangfold er å få bukt med mye av tilførselen av næringsstoffer til området.

Litteratur

Brandrud, T. E. 2002. Kartlegging av biologisk mangfold (naturtypekartlegging) i ferskvann.

Innsjøer. Fylkesoversikt i Oslo og Akershus. - NINA Oppdragsmelding 764: 1-97.

Rørslett, B. 2002. Miljøfaglige undersøkelser i Øyeren 1994-2000. Fagrapport: Vannbotanikk. Rapport LNR 4516-2002.

Valland, N. 1978. Nordre Øyeren naturreservat. Dokumentasjon av naturverdier, verneverdier og bruksformer med forslag til plan for disposisjon og skjøtsel. Rapport, s.325.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Mudderbank
Utforming: Rik utforming
Mosaikk:
Feltsjekk: 11.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt sist i forbindelse med utarbeidelse av forvaltningsplan for Øyerndeltaet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Meget stort deltaområde med finkornede sedimenter på 0- noen meters dybde.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Hele det avgrensede området utgjør Nordre Øyeren naturreservat sine mudderbanker som ikke er fanget opp i andre lokaliteter. Store deler av området ble befart med båt i 2008 og forholdsvis små deler av området inneholdt da kortskuddsstrand vegetasjon. Ut fra vannreguleringsforhold vil imidlertid det meste av det avgrensede arealet ha potensial for å huse rik kortskuddsstrand år om annet og i særdeleshet de områdene som ikke ligger for dypt. I 2008 ble kun spredt langskuddsvegetasjon observert foruten de områdene som ble kartlagt som egne biotoper.

Artsmangfold: Området har Nordens rikeste ferskvannsflora, rikt fiskeliv, muslinger, invertebrater og området er et svært viktig vile/raste fødeområde for mange fuglearter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området er påvirket av vannstandsreguleringer.

Fremmede arter: Ingen spesielle registrert.

Del av helhetlig landskap: Området utgjør den største delen av Nordre Øyeren naturreservat.

Vegetasjon: Rik utf / Rik kortskuddstrand (Rødlistebetegnelse) (O1b)

Verdivurdering: Området har klare nasjonale og internasjonale verneverdier (A verdi - svært viktig) som viltområde og som område for fisk, karplanter, muslinger m.m.

Skjøtsel og hensyn: Naturlig vannstandssvingninger er trolig det beste på lang sikt.

Litteratur

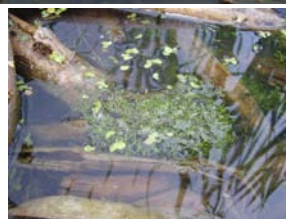
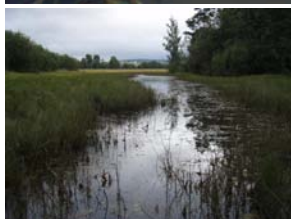
Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Rørslett, B. 2002. Miljøfaglige undersøkelser i Øyeren 1994-2000. Fagrapport: Vannbotanikk. Rapport LNR 4516-2002.

Valland, N. 1978. Nordre Øyeren naturreservat. Dokumentasjon av naturverdier, verneverdier og bruksformer med forslag til plan for disposisjon og skjøtsel. Rapport, s.325.

Nordlig del av Hovsevja

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti

Utforming:

Mosaikk: Totalt 4 naturtype(r) registrert: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti E03 - Artsrik lavlandsform under gjengroing E0303 (100%), Evjer, bukter og viker E12 - Evje E1201 (100%), Rik sumpskog F06 - Viersump i lavlandet F0603 (5%), Rik kulturlandskapssjø E08 - Næringsrik utforming E0801 (90%).

Feltsjekk: 08.09.2010 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Området ble undersøkt, først og fremst med hensyn på eventuelle forekomster av rik kortskuddsstrand, av Kjell Magne Olsen, BioFokus, 08.IX.2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: ligger vest for Hov i Fet kommune, ved Glommas utløp i sentrale deler av Øyerndeltaet. Jordsmonnet er hovedsakelig sedimentert silt og leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Kartlegges som naturtypen kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti, type flomdam, men kunne også vært kartlagt som evje, til tross for at forbindelsen med elva/deltaet i dag er via en ganske lang og smal bekk, eller en rik

kulturlandskapsjø. Det er ganske mye åpent vann. Store områder langs breddene dekkes av elvesnellesump. Dominerende arter er, i tillegg til elvesnelle, stor andemat, breitt dunkjevle, vanleg tjørnaks, butjtjørnaks, tusenblad; på de tørrere delene dominerer vassrørkvein og kvasstorr. Ellers finnes andemat, vassgro, slyngsøtvier, selsnepe, strandrøyr, pilblad, stautpiggnopp, fredlaus, myrmaure, soleihov, myrhatt, flaskestorr, åkersvinerot, åkermynte, mannasøtgras, krypsolie, nyseryllik, myrrapp, sennegras, vasslirekne, gulldusk, vasspepar, trådsiv og en ubestemt blærerot, samt rødlistearten nikkebrønslé. Kun et ørlite område på nordsiden, på 20–30 cm dyp ved PM2043843519, kan til nød kalles rik kortskuddsstrand; her vokser blant annet den rødlistede barkløse småkrans. På et lite engområde på nordsiden står bl.a. gåsemure, gulaks og nattfiol. Langs omtrent halvparten av dammen er det kantsone av bl.a. gråseljekratt, istervier, svartvier og gråor. Langs resten er det bare en smalere eller bredere sone av fukteng, noen steder med spredte vierbusker, før jordbrukslandskapet.

Artsmangfold: Nikkebrønslé (VU) ble funnet i et lite bestand på sørsiden, ved PM2042543449. Vassgaffelmose (VU) ble observert ved PM2045343553 og PM2026143242, men kan godt ha vært oversett noen flere steder i området. Flere store eksemplarer av seljepute (NT) ble funnet på gråselje ved PM2030443255. En ung spissnutefrosk (NT) ble fanget på nordsiden. Kransalgen barkløse småkrans (VU) ble funnet ved PM2043843519.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det kunne ikke påvises noen bruk av området. Vannmassene påvirkes sannsynligvis av avrenning fra de relativt omfattende landbruksområdene, delvis i hellende terreng, som omkranser hele flomdammen. Faren for en rask gjengroing av dammen anses imidlertid som liten.

Fremmede arter: Ingen registrert

Del av helhetlig landskap: : Området utgjør en del av et stort deltaområde, hvor diverse andre kroksjøer, flomdammer, evjer og andre naturtyper utgjør et stort og komplekst system av vann og våtmark som har stor naturverdi.

Verdivurdering: : Området gis verdi A (svært viktig), grunnet funn av flere rødlistearter, samt bra potensial for flere slike (invertebratfaunaen er f.eks. ikke undersøkt). Vegetasjonstypen gråseljekratt bidrar også til å dra verdien opp, da denne regnes som noe truet (VU).

Skjøtsel og hensyn: Generelt anses det som best for det biologiske mangfoldet med fri utvikling. Det er antakelig også mulig å sette på beitedyr, men bruken av disse bør heller prioriteres på andre områder i deltaet da andel beiteavhengige arter må sies å være få. Det bør vurderes og opprette en større buffer rundt området som ikke pløyes og gjødsles for å dempe avrenningen av nitrat- og fosfatholdige stoffer til lokaliteten.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 5 art(er) påvist: spissnutet frosk (NT), nikkebrønslé (VU), seljepute (NT), vassgaffelmose (VU), barkløse småkrans (VU).

Vegetasjonen binder jorda godt, men stedsvis raser noen kanter ut i elva.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Evjer, bukter og viker

Utforming: Bukter og viker

Mosaikk: Totalt 3 naturtype(r) registrert: Mudderbank E02 - Rik utforming E0202 (80%), Evjer, bukter og viker E12 - Evje E1201 (70%), Naturbeitemark D04 - (D04) Våt/fuktig, middels næringsrik eng D0412 (50%).

Feltsjekk: 11.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kun raskt sett på av Kjell Magne Olsen og Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med forvaltningsplanarbeid for Øyeren deltatet. Området er tidligere kartlagt.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området utgjør de søndre delene av Rossholmen sør i Øyerendeltaet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mosaikk av naturtyper som naturbeitemark, evjer og bukter med starrenger, samt mudderbanker som huser rik kortskuddsstrand vegetasjon. Naturbeitemarka inneholder lite interessante karplanter, men i starrengvegetasjonen i bukta er den

kritisk truede planten myrflatbelg registrert tidligere. På den sørvestre "armen" i lokaliteten hvor det var beitet med storfe i 2008 ble følgende arter registrert: lyssiv, krypsoleie, engkvein, skogsivaks, åkermynte, myrrapp, hvitkløver, følblom, søvbunke, myrfiol, gråor, trådsiv og nyseryllik. På fuktigere partier mot evja finnes i overgang til mudderflater finnes myrhatt, bekkeblom, gulldusk, sumpkarse, flaskestarr, vassrørkvein, myrmaure, elvesnelle, kattehale, engminneblom, småslirekne, vasshår, evjesoleie, vassreverumpe og trefelt evjebloom.

Artsmangfold: Potensial for en rekke invertebrater knyttet til våtmark, viktig fuglelokalitet og stort potensial for arter knyttet til rik kortskuddstrand. Sørlig høstlibelle (VU) og spissnutet frosk ble funnet i 2008 i tillegg til plantene nevnt over.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området beites stedvis for hardt. Beitepresset bør fordeles over et større areal.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større deltaområde med leire- og siltavsetninger.

Vegetasjon: Rik utf / Rik kortskuddstrand (Rødlistebetegnelse) (O1b)

Verdivurdering: Meget stor og velutviklet evje, beitemarker og mudderbanker med flere sjeldne arter gir verdi som svært viktig (A verdi).

Skjøtsel og hensyn: Fortsatt beite, men beitepresset på de sørlige delene bør ned, særlig i hekketiden for fugl. I 2010 ble det satt opp elektrisk gjerde på Rossholmens vesttunge for å unngå beitetrykk i hekketiden (Fylkesmannen i Oslo og Akershus medd.). På grunn av flom ble dette tiltaket delvis mislykket. Dyra bør fordeles på et større areal nordover, og i den forbindelse bør trær og kratt fjernes for å tilrettelegge mer beitemark. Gjødning eller sprøytemidler må ikke tilføres området.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 6 art(er) påvist: spissnutet frosk (NT), småslirekne (NT), evjesoleie, trefelt evjebloom (NT), vassreverumpe, blodrød høstlibelle (EN).

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Valland, N. 1978. Nordre Øyeren naturreservat. Dokumentasjon av naturverdier, verneverdier og bruksformer med forslag til plan for disposisjon og skjøtsel. Rapport, s.325.

Naturtyperegistreringer**Naturtype:** Stor elveør**Utforming:****Mosaikk:****Feltsjekk:** 01.01.2000 (siste)**Beskrivelse****Innledning:** Registrert fra flyfoto av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med oppatering av naturtyper i Øyern og Sørumsneset naturreservater 2010.**Beliggenhet og naturgrunnlag:** Lokaliteten ligger langs sørbredden av Glomma, et par kilometer sørvest for Fetsund bru. Søndre del av området ligger innenfor reservatet.**Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:** Stor elveør med en stor, naken sandbanke langs elva, et parti med lav vegetasjon og vierkratt i midten og en grunn evje på innsiden.**Artsmangfold:** Ikke undersøkt.**Bruk, tilstand og påvirkning:** Ukjent.**Fremmede arter:** Ikke undersøkt.**Del av helhetlig landskap:** Del av et stort og komplekst deltaområde.**Verdivurdering:** Verdien settes foreløpig til B (viktig), men ytterligere undersøkelser av flora og fauna bør foretas for å fastslå områdets kvaliteter.

Deler av løvskogen sett fra sør.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Gammel lauvskog

Utforming:

Mosaikk:

Feltsjekk: 11.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus høsten 2008 i forbindelse med oppdatering av forvaltningsplaner Øyerendeltaet. Lokaliteten er kun overflatisk kartlagt.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger nord på Fatøya mellom dyrket mark i nord og våtmark i sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten utgjør en blandingsskog av løv med en rekke ulike treslag. Vegetasjonen er rik med en mosaikk av gråor-heggeskog, vierkratt og sumpskog/høgstaudeskog. I det undersøkte området finnes noen gamle trær, litt død ved og gadd.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble registrert, men potensial for moser, lav, sopp og invertebrater knyttet til eldre løvskog. Viktig skjul og hekkeområde for fugl.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området er svakt beitepåvirket.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Området er en viktig del av en rekke eldre løvskoger i Øyerendeltaet.

Verdivurdering: Lokaliteten er gitt verdi som viktig (B verdi) ut fra potensial for et rikt mangfold av løvskogstilknyttede arter.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling, men det er uproblematisk med et vist beitepress. Skogen bør

Lok. nr. 500 Fautøya N forts.

ikke ekspandere sørover på bekostning av våtmarkene. Gråor skyter i dag skudd innover i våtmarka. Enkel rydding bør prioriteres i tillegg til beite.

Vierkratt er vanlig ytterst mot elva.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Gråor-heggeskog

Utforming: Flommarksskog

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Gråor-heggeskog F05 - Flommarksskog F0501 (60%), Riksumpskog F06 - Viersump i lavlandet F0603 (40%).

Feltsjekk: 11.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus høsten 2008 i forbindelse med oppdatering av forvaltningsplan for Øyerendeltaet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørøst for fugletårnet på Årnestangen på fine elvesedimenter. De østre delene langs elva påvirkes av utgraving i flomperioder.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Vierskogen dominerer de østre delene, mens mer ordinær gråor-heggeskog dominerer mot vest. Det finnes spredt med læger og gadd. Vegetasjonen er grasdominert og beitepåvirket av sau.

Artsmangfold: Området er viktig for skogtilknyttede fuglearter. I tillegg ble det registrert okergul piggbarksopp, skorpekjuka, knuskkjuka, seljepute (NT), viftelærsopp og frynserosettlav. alle

Lok. nr. 501 Årnestangen S I forts.

forholdsvis vanlige arter i Øerendeltaet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området påvirkes noe av beite fra sau, graving fra elva og stien til fugletårnet går gjennom området. Ingen av disse forholdene anses som noen trussel mot lokalitetens naturkvaliteter.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Området er en viktig del av en rekke eldre løvskoger i Øyerendeltaet.

Vegetasjon: Lavland-viersump (E2)

Verdivurdering: Lokaliteten er gitt verdi som viktig (B verdi) da den inneholder forholdsvis gammel flompåvirket løvskog med nor død ved og en del gamle trær.

Skjøtsel og hensyn: Området er beitepåvirket av sau. Så lenge skogen får utvikle seg fritt uten fjerning av død ved og gamle trær anses ikke dette som noen stort problem i dag.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 6 art(er) påvist: okergul piggbarksopp, skorpekjuke, knuskkjuke, seljepute (NT), viftelærsopp, frynserosettlav.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Fugleredesopp ble funnet på død ved.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Rik sumpskog
Utforming: Viersump i lavlandet
Mosaikk:
Feltsjekk: 11.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus høsten 2008 i forbindelse med oppdatering av forvaltningsplan for Øyerendeltaet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør for fugletårnet på Årnestangen på fine elvedediment. Området ligger som en liten forsenkning i landskapet noe som gjør at vannet blir liggende lenger etter flom og regn.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten utgjør en liten floppåvirket viersump med gråselje, svartvier, mandelpil og gråor. Svartvier er dominerende treslag. Noe død ved finnes også av stokker som er kommet drivende med tidligere flommer. I tillegg til å være et viktig habitat for løvskogstilknyttede arter fungerer trolig lokaliteten som et viktig skjul for fugl i et eller åpent landskap.

Artsmangfold: Seljepute og mandelpil ble registrert i området. I tillegg ble soppene fugleredesopp, kanelkjuke og dverggaffel funnet. Området inneholder også en del typiske løvskogsarter av lav.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området er beitepåvirket av sau. Påvirkningen anses ikke som noen trussel mot naturkvalitetene så lenge skogen får utvikle seg fritt.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Området er en viktig del av en rekke eldre løvskoger i Øyerendeltaet.

Verdivurdering: Lokaliteten er gitt verdi som viktig (B verdi) da den inneholder forholdsvis gammel flompåvirket løvskog med nor død ved og en del gamle trær.

Skjøtsel og hensyn: Området er beitepåvirket av sau. Så lenge skogen får utvikle seg fritt uten fjerning av død ved og gamle trær anses ikke dette som noen stort problem i dag.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 8 art(er) påvist: Calocera cornea, , Nidularia deformis, mandelpil (VU), tannsopp, vierblodsopp, kanelkjuke, seljepute (NT).

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Sørlig del av området med vidstrakte mudderbanker.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Mudderbank
Utforming: Rik utforming
Mosaikk: Totalt 1 naturtype(r) registrert: Mudderbank E02 - Rik utforming E0202 (100%).
Feltsjekk: 11.09.2009 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus høsten 2008 i forbindelse med oppdatering av forvaltningsplaner Øyerendeltaet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør og sørvest på Årnestangen og utgjør de ytterste delene av tangen i 2008. Lokaliteten ligger på rike elveavsetninger. Lokaliteten er avgrenset av dypere vann og mot mer etablert vegetasjon i nord.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten utgjøres i sin helhet mudderbanker som var delvis tørrlagte og delvis noe oversvømmet på registreringstidspunktet.

Artsmangfold: Mudderflatene inneholder et rikt utvalg og til dels gode populasjoner av dvergplanter og andre vannplanter: småslirekne (**NT**), evjesoleie, sylblad, firling (**EN**), klovasshår, småvasshår, dikevasshår, nordlig evjebloom, trefelt evjebloom (**NT**), evjebrodd, tusenblad, vassgro,

pilblad, småtjønna, paddesiv, nålsivaks.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området beites forsiktig av sau og det ble registrert spor etter hest som potensielt kun er ridedyr. Dyrene representerer ingen trussel mot vegetasjonen som er registrert.

Fremmede arter: Det ble registrert vasspest nordvest i lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en viktig del av det store Øyerendeltaet.

Vegetasjon: Rik utf / Rik kortskuddstrand (Rødlistebetegnelse) (O1b)

Verdivurdering: De avgrensede arealene er ikke beitebetingede, men et hvis beitetrykk, helst av storfe som beiter også i de fuktige områdene, vil være positivt for å hindre gjengroing på sikt.

Skjøtsel og hensyn: Rik kortskuddstrand er en direkte truet naturtype. Denne lokaliteten inneholder mange dvergplanter typiske for vegetasjonstypen og gis derfor verdi som svært viktig (A verdi).

Artsliste for lokaliteten

Totalt 17 art(er) påvist: smålirekne (NT), evjesoleie, sylblad, firling (EN), klovasshår, småvasshår, dikevasshår, nordlig evjebloom, trefelt evjebloom (NT), evjebrodd, tusenblad, vassgro, pilblad, vasspest, småtjønna, paddesiv, nålsivaks.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Bildet viser de nordligste delene av lokalitet 503. Lokalitet 504 i bakgrunnen.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Evjer, bukter og viker

Utforming:

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Evjer, bukter og viker E12 - (80%), Mudderbank E02 - Rik utforming E0202 (20%).

Feltsjekk: 11.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus høsten 2008 i forbindelse med oppdatering av forvaltningsplaner Øyerendeltaet. Området er kun avgrenset ut fra flyfoto og er ikke nærmere undersøkt.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten er i dag ganske beskyttet inne i en vik, men det avleires årlig finkornede masser i området ved flom.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten inneholder en mosaikk av evje, bukter og viker og rik kortskuddsstrand.

Artsmangfold: Viktige kvaliteter både for fugl, invertebrater og karplanter, men er ikke nærmere undersøkt for de to sistnevnte grupper.

Bruk, tilstand og påvirkning: Svakt beitepress av sau i 2008.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en viktig del av det store Øyerendeltaet.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes å ha mye av de samme kvalitetene som lokalitetene lenger sør og gis på denne bakgrunn verdi som svært viktig (A verdi). Området bør undersøkes bedre.

Skjøtsel og hensyn: Området bør beites med storfe i tillegg til sau. Moderat beitetrykk, samt evt.

Lok. nr. 504 Rælingsøya V forts.

rydding ved behov. Det bør være en målsetting å hindre tilgroing med elvesnelle i for stor grad.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Lokaliteten sett fra nord. Foto: BioFokus.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Evjer, bukter og viker

Utforming:

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Evjer, bukter og viker E12 - (70%), Mudderbank E02 - Rik utforming E0202 (25%).

Feltsjekk: 09.09.2009 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus høsten 2008 i forbindelse med naturfaglige undersøkelser i Nordre Øyeren NR.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Øya befinner seg i sentrale deler av Øyerndeltaet, midt i utløpet av Glomma og utgjør også delvis den søndre avgrensingen av Svelle.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området består av en stor evje/lagune omkranset av elvesnelle- og starrsump; åpning ut mot resten av deltaet i sørøst. Mot nord er området tilstøtende et belte av løvskog, med vierkratt i en overgangssone. Det er relativt store arealer med åpent vann, men flere steder strekker smalere grener seg innover i starrengene og danner mindre evjer, flomløp og tendenser til kroksjøer. Floraen i området er ikke kartlagt i detalj.

Artsmangfold: Ikke undersøkt i 2008. Fra tidligere er det kjent at åkerrikse (CR) har tilhold på øya, siste observasjon i 2006. Ellers er det påvist gjørs (EN) og noen rødlistede våtmarksfugler, formodentlig hovedsakelig trekkende arter. Her er også stort potensial for rødlistede karplanter og for vegetasjonstypen rik kortskuddsstrand (med tilhørende rødlistede pusleplanter og kransalger), samt en rik invertebratfauna, både knyttet til ferskvann og til engene rundt evjen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området benyttes til beiting (sau), men det er noe uklart akkurat hvilke områder som er tilgjengelige for dyrene. På begge sider av evja, og også nord for skogområdet på nordsiden, ligger arealer som har vært benyttet til korndyrking.

Fremmede arter: Ingen registrert, men dårlig undersøkt. Vasspest er registrert i nærområdene, og kan meget vel også finnes inne i området.

Del av helhetlig landskap: Del av et stort og komplekst deltaområde.

Verdivurdering: Basert på størrelse, utforming og potensial for en rik flora og fauna, samt tilhørigheten til et ellers stort og komplekst deltaområde, gis loklaiteten verdi A (svært viktig).

Skjøtsel og hensyn: Dersom hele øya i fremtiden skal benyttes som beiteområde, bør gjerdene som finnes der i dag fjernes. Alternativt kan de organiseres på en annen måte som fremmer beite av de viktigste fuktområdene. Beitepresset bør være moderat i de potensielt mest fuglerike områdene. Det bør være en målsetting og hindre gjengroing av elvesnelle.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Dam

Utforming:

Mosaikk:

Feltsjekk: 11.09.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble avstandskartlagt i 2008 av Kjell Magne Olsen og Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med forvaltningsplanarbeid i Øyerndeltaet. Dammen er del av større naturtype for dammer som dekker mye av Årnestangen (BN00011061, Årnestangen - dammer).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger helt innerst på Årnestangen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Trolig gammelt flomløp som nå fungerer som dam i et intensivt beita område. Fuktvegetasjon og krattskog omgir dammen. Dammen er tidligere registrert av Dolmen og Gjerde som har vurdert området som et viktig leveområde for spissnutefrosk

Verdivurdering: Lokaliteten er gitt verdi som viktig (B-verdi) da dammer generelt er viktige naturelementer. Bør undersøkes næyere.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Dammen er omgitt av svært tett viervegetasjon.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti

Utforming: Gamle, mindre flompåvirkede kroksjøer og dammer

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti E03 - Gamle, mindre flompåvirkede kroksjøer og dammer E0302 (70%), Rik sumpskog F06 - Viersump i lavlandet F0603 (30%).

Feltsjekk: 02.10.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt i 2008 av Kjell Magne Olsen, BioFokus, i forbindelse med forvaltningsplanarbeid i Øyerendeltaet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger omsluttet av jordbrukslandskap i nordvestenden av Sørumsneset naturreservat (vernet 1992).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen er rester av et gammelt flomløp, noe buet og i retning av en kroksjø, men ikke særlig typisk. Dammen er ganske dyp og med leirete bredder. I sørenden er det en liten øy og en kort kanal. Rundt dammen står et smalt, 5–10 m bredt, belte med ung skog av bjørk, selje, osp og gråselje. I dammen vokser bl.a. breitt dunkjevle og

Lok. nr. 600 Englandsdammen forts.

flaskestorr (dominerende arter), sammen med bl.a. vasshøymole og myrhatt.

Artsmangfold: Innsamlet materiale er ikke gjennomgått. En ubestemt frosk ble observert i dammen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Jordbrukslandskap (korndyrking) ligger helt inn mot skogbremmen rundt dammen. Avrenning og sprøytemidler vil kunne påvirke lokaliteten.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større deltaområde med leire- og siltavsetninger.

Vegetasjon: Gråselje-høystarr-utf / Gråselje-høystarr-utforming av (E2d) (Rødlistebetegnelse) (E2b)

Verdivurdering: Dammen vurderes på grunn av størrelse, utviklethet, artsfunn og påvirkning til å være lokalt viktig (C). Lokaliteten er ikke godt undersøkt og innsamlede arter er ikke bestemt.

Skjøtsel og hensyn: Bevare kantsonen rundt dammen. Unngå tilførsler av kjemikalier fra landbruket. Området er trolig ikke egnet for beite, men oppgraving av dammen kan være aktuelt.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Grovt mandelipilkratt

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti

Utforming:

Mosaikk: Totalt 3 naturtype(r) registrert: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti E03 - (90%), Rik sumpskog F06 - Viersump i lavlandet F0603 (5%), Gråor-heggeskog F05 - Flommarksskog F0501 (5%).

Feltsjekk: 02.10.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt i 2008 av Kjell Magne Olsen, BioFokus, i forbindelse med forvaltningsplanarbeid i Øyerendeltaet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Beliggenhet/avgrensing og naturgrunnlag: Området ligger i nordenden av Sørumsneset naturreservat (vernet 1992), mellom to større jordbruksarealer som kalles England og Lille England. Østenden grenser mot Leira.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtyper og utforminger: Området er rester av et gammelt flomløp, noe buet og i retning av en kroksjø. Det er mest vann i sørenden, noe demmet opp av en voll mot Leira. Langs breddene finnes gråor-heggeskog og delvis viersumpskog. I nord

finnes store arealer med elvesnelle- og starrsump, samt gråseljekratt.

I nordenden belter av gråseljekratt på begge sider av svært tuete kvasstorreng, iblandet vassrøyrkvein, vasshøymole, noe strandrøyr og fredlaus. Fra den vestre krysningen av høyspenten og østover er det totalt domindert av breitt dunkjevle, en del elvesnelle, samt liten andemat, hesterumpe og buttjørnaks. I sør- og østenden er det mye gråor og noe hegg. I de østligste delene dominerer elvesnelle sammen med bl.a. andematarter og andre flyteplanter. Ut mot Leira finnes delvis tett og elgbeitet gråor-heggeskog og delvis viersumpskog med meget grove mandelpiltrær.

Artsmangfold: Flere steder i området vokser seljepute (NT) på gråselje. Strihåret dvergmuslingsopp. Mandelpil (VU) står flere steder, særlig store og grove trær finnes helt øst i området, langs Leiras breidd. På vannspeilet i sørenden vokser både krossandemat (EN), liten andemat og stor andemat, sammen med bl.a. pilblad. Beveren har gnaget på mandelpilene i østenden. Store flokker med gjess benytter området på høsttrekket. Innsamlet materiale fra ferskvann er ikke gjennomgått. I Brandrud 2002 nevnes flere rødlistearter knyttet til pusleplantasamfunnet. Trefelt evjebloom, vasskryp, hornblad og kransalgene *Chara braunii* og *Nitella mucronata*. Det er i beste fall usikkert, snarere tvilsomt, om disse artene finnes her i 2010.

Bruk, tilstand og påvirkning: Jordbrukslandskap (korndyrking) ligger helt inn mot skogbremmen mesteparten av lokaliteten. Avrenning og sprøytemidler vil kunne påvirke lokaliteten.

Fremmede arter: Ved østre høyspentmast står noe kanadagullris.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større deltaområde med leire- og siltavsetninger.

Vegetasjon: Gråselje-urt-utf / Gråseljeutforming (av E2d) (Rødlistebetegnelse) (E2a)

Verdivurdering: Funn av flere rødlistearter, til dels i høye kategorier, sammen med generell utforming og rik vegetasjon, gir verdi A. Den grovvokste mandelpilskogen i øst bidrar til å trekke verdien opp.

Skjøtsel og hensyn: Drenering i østenden må unngås. Det bør opprettes en buffersone mot jordbruksarealene som ikke pløyes eller gjødsles. Dette for å minke avrenningen av gjødselstoffer til lokaliteten. For å hindre ytterligere gjengroing av kortskuddsstrand bør beite og/eller slått gjennomføres.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 5 art(er) påvist: mandelpil (VU), andemat, korsandemat (EN), stor andemat, seljepute (NT).

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Brandrud, T. E. 2002. Kartlegging av biologisk mangfold (naturtypekartlegging) i ferskvann. Innsjøer. Fylkesoversikt i Oslo og Akershus. - NINA Oppdragsmelding 764: 1-97.

Grov mandelpil

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Rik sumpskog
Utforming: Viersump i lavlandet
Mosaikk:
Feltsjekk: 02.10.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt i 2008 av Kjell Magne Olsen, BioFokus, i forbindelse med forvaltningsplanarbeid i Øyerendeltaet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Beliggenhet/avgrensing og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst og sør for Andevika i sørenden av Sørumsneset naturreservat (vernet 1992). I øst og sør avgrenses området av Leira.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Sumpskogen i øst er ganske tørr (når det ikke er flom), og domineres av mandelpil, til dels av store dimensjoner. I et smalt og ikke helt sammenhengende belte langs sørsiden av Andevika står en del mandelpil og andre vierarter. Vegetasjonen er en blanding av lavland-viersump, gråselje-utforming (E2a/E2b) og rik sumpskog, dominert av mandelpil. I området står også flere korgpiler, opp til 20 cm dbh. Mandelpilene er

Lok. nr. 602 Andevika S og Ø forts.

særlig grove, opp til ca. 30 cm dbh, og det finnes en del død og døende ved av disse treslagene.

Artsmangfold: Mye mandelpil (VU), noe korgpil. Godt med seljepute (NT), både i det større skkogholdet i øst og på buskene langs sørsiden av Andevika. Okergul piggbarksopp.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen påfallende.

Fremmede arter: Ingen observert.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større deltaområde med leire- og siltavsetninger.

Verdivurdering: Svært grove mandelpiler over et rimelig stort område er meget sjeldent å finne.

Lokaliteten gis derfor verdi som svært viktig (A verdi).

Skjøtsel og hensyn: Unngå hogst i området, forøvrig la det stå til fri utvikling.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 2 art(er) påvist: vanlig myrflatbelg (CR), seljepute (NT).

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Andemusling i Andevika

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Evjer, bukter og viker

Utforming: Evje

Mosaikk: Totalt 3 naturtype(r) registrert: Evjer, bukter og viker E12 - Evje E1201 (70%), Mudderbank E02 - Rik utforming E0202 (40%), Rik sumpskog F06 - Viersump i lavlandet F0603 (5%).

Feltsjekk: 08.09.2010 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt i 2008 av Kjell Magne Olsen, BioFokus, i forbindelse med forvaltningsplanarbeid i Øyerndeltaet. Lokaliteten er kartlagt ved en rekke anledninger tidligere. Sammenstilt i Brandrud 2002. Kort visitt av Kjell Magne Olsen også i 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør sentrale deler sør i Sørumsneset naturreservat (vernet 1992). Like sør for området renner Leira i øst-vest-retning. Området er del av et større deltaområde med leire- og siltavsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av et større vannspeil (selve Andevika) og et fuktengområde øst for denne. Andevika er en flomdam som ligger omtrent i nivå med Leira, og påvirkes raskt av vannstandsendringer i området. Denne kan også anses som en

artsrik lavlandsutforming. Hele dammen er sannsynligvis meget grunn.

Vegetasjon: Elvesnelle-starrsumpen i øst domineres stedvis av strandrøyr og stedvis av kjempesøtgras (O3g, grasutforming), stedvis av kvasstorr og vassrøyrkvein. I kanten av denne står vierkratt/sumpskog med bl.a. korgpil, mandelpil og gråselje. I et belte rundt vannspeilet finnes ren elvesnellesump. På mudderflatene finnes også et pusleplantesamfunn, men dette ligger sjelden eller aldri tørrlagt, og mangler flere av de typiske artene. Ellers finnes bl.a. breitt dunkjevle, buttjørnaks, nålesivaks og hornblad.

Artsmangfold: Store mengder trefelt evjebloom (NT) på grunt vann i Andevika. Hornblad. Store mengder svanemat i elvesnellebeltet rundt dammen (på tørt land i 2008 og i elvesnellebeltet i 2010). Andemusling er ganske vanlig. Tette bestand med kjempesøtgras i mosaikk med andre arter øst i området. Mandelpil (VU) står spredt, særlig langs kanten av fuktengen og på buskene sør for Andevika. Seljepute (NT) vokser flere steder på buskene sør for Andevika. To skjeandhunner (VU) observert. Sannsynligvis er området svært viktig for en lang rekke fuglearter, både på trekk og i hekketiden. Ved kartegging i 2010 ble observert ganske store mengder svanemat, samt noe hornblad, stor andemat og trefelt evjebloom (NT). Ingen kortskuddsstrand på de tørre områdene, men trolig har størsteparten av vannarealet rik kortskuddsstrand på bunnen. Dette vil kun være mulig å fastslå på meget lav vannstand. I Brandrud 2002 nevnes flere rødlistearter knyttet til dvergplantesamfunnet. Trefelt evjebloom, vasskryp, hornblad og kransalgene *Chara braunii* og *Nitella mucronata*.

Bruk, tilstand og påvirkning: Langs hele nordsiden av lokaliteten ligger jordbruksarealer (korndyrking), og avrenning/kjemikaliebruk påvirker sannsynligvis området.

Fremmede arter: Svanemat står oppført på den norske svartelisten. Denne ble først funnet i området i ca. 2000.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større deltaområde med leire- og siltavsetninger.

Verdivurdering: Flere sjeldne og uvanlige arter og vegetasjonstyper, samt en antatt meget viktig funksjon for fuglefaunaen gir verdi svært viktig (A).

Skjøtsel og hensyn: Det bør vurderes å opprette en buffersone mot jordbruksarealene som ikke pløyes eller gjødsles. Dette for å minke avrenningen av gjødselstoffer til lokaliteten. For å hindre ytterligere gjengroing av kortskuddsstrand bør beite og slått vurderes.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 7 art(er) påvist: skjeand (VU), elvesnelle, hornblad, trefelt evjebloom (NT), smal dunkjevle, nålsivaks, svanemat.

Litteratur

Brandrud, T. E. 2002. Kartlegging av biologisk mangfold (naturtypekartlegging) i ferskvann. Innsjøer. Fylkesoversikt i Oslo og Akershus. - NINA Oppdragsmelding 764: 1-97.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Rik sumpskog
Utforming: Viersump i lavlandet
Mosaikk:
Feltsjekk: 02.10.2010 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt i 2008 av Kjell Magne Olsen, BioFokus, i forbindelse med forvaltningsplanarbeid i Øyerndeltaet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger vestover fra utløpet av Andevika og ut på neset sørvest for denne. Mot sør avgrenses området av Leira.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Rik sumpskog, mandelpilkratt med ganske unge trær. Lavlandsviersump, dominert av mandelpil.

Artsmangfold: Mye mandelpil (VU). Ellers er vegetasjonen ikke godt undersøkt.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen negativ påvirkning registrert.

Fremmede arter: Ingen observert

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større deltaområde med leire- og siltavsetninger.

Vegetasjon: Lavland-viersump (E2)

Verdivurdering: Området er lite og ikke særlig gammelt, men inneholder en sårbar vegetasjonstype. Totalt sett vurderes lokaliteten å verdi som viktig (B verdi). Området bør undersøkes bedre for å kunne gi en mer nøyaktig verdivurdering.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling anbefales.

Litteratur

Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Evjer, bukter og viker

Utforming: Evje

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Evjer, bukter og viker E12 - Evje E1201 (95%), Rik sumpskog F06 - Viersump i lavlandet F0603 (5%).

Feltsjekk: 02.10.2008 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt i 2008 av Kjell Magne Olsen, BioFokus, i forbindelse med forvaltningsplanarbeid i Øyerndeltaet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger i vestre deler av Sørumsneset naturreservat (vernet 1992), like sør for industriområdet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området må i dag karakteriseres som en grunn vik eller evje, men er sannsynligvis rester etter et flomløp som har krysset videre sørøver og ut i viken som ligger et par hundre meter lenger sør. Lang sørbredden ligger større åpne enger. Ute i selve evja er det spredt med mudderflatearter, som buttjørnaks, hjartetjørnaks, gul nykkerose og pilblad. Innenfor dette belter av elvesnelle og nordlandsstorr. Engene sør for evja er delvis gras- og

starrdominert, men også partier med mjøduerteng. I kanten mot sør står gråseljekratt. Langs nordsiden og innerst i evja finnes en del breitt dunkjevle og noe korgpil.

Artsmangfold: I evja finnes i hvert fall andemusling, sannsynligvis også flat dammusling (NT) (denne ble ikke funnet her, men i den nevnte viken som ligger et par hundre meter lenger sør). I enga på sørsiden står myrstjerneblom (EN). På gråseljer sør i området (PM15764663) vokser seljepute (NT). Stort potensial for vanntilknyttede invertebrater. Dammen er tidligere undersøkt for amfibier uten at det ble gjort funn.

Bruk, tilstand og påvirkning: Et dårlig vedlikeholdt garn ligger og sperrer hele evja.

Fremmede arter: Noe kornell og kanadagullris finnes på nordsiden av evja.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større deltaområde med leire- og siltavsetninger.

Vegetasjon: Gråselje-urt-utf / Gråseljeutforming (av E2d) (Rødlistebetegnelse) (E2a)

Verdivurdering: Ut fra de artsfunn som er gjort til nå og evjas generelle utforming og tilstand vurderes naturtypeverdien som viktig (B-verdi). Potensialet for flere interessante arter f. eks. av invertebrater vurderes som stort og verdien kan være større enn antatt.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling. Fjerne og overvåke bestanden av fremmede arter.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 4 art(er) påvist: myrstjerneblom (EN), seljepute (NT), andemusling, flat dammusling (NT).

Litteratur

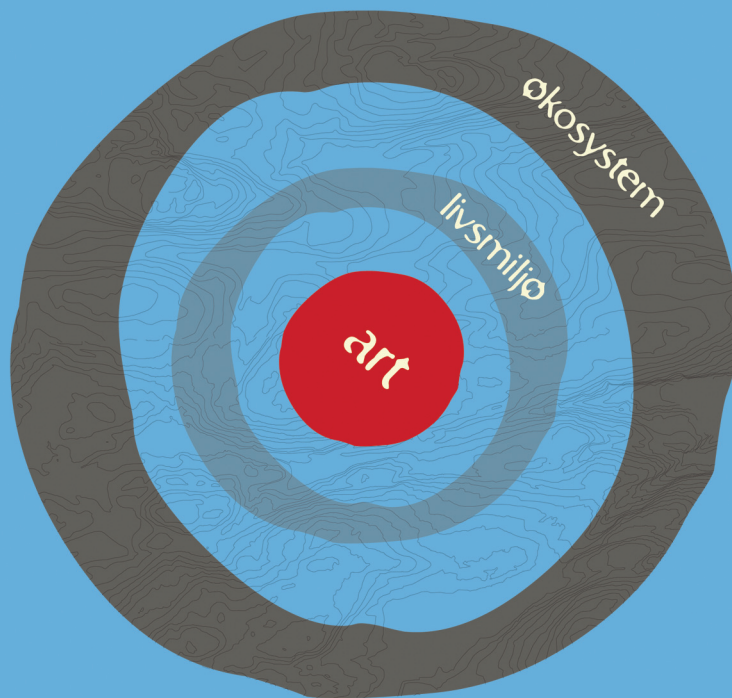
Blindheim, Terje og Olsen, Kjell Magne. 2008. Naturverdier og skjøtsel i Nordre Øyeren- og Sørumsneset naturreservater, Akershus. BioFokus rapport 2008-32.

7 Vedlegg 2. Arter registert av BioFokus i 2008 og 2010 som er lagt ut på Artskart

Nr	Lokalitet	Gruppe	Norsk navn	Vitenskapelig navn	RL	Reg. år
402	Jushaugsand	Sopp	Seljepute	Hypocreopsis lichenoides	LC	2008
402	Jushaugsand	Karplanter	påskepil	Salix daphnoides	VU	2008
402	Jushaugsand	Karplanter	mandelpil	Salix triandra	VU	2008
402	Jushaugsand	Karplanter	myrstjerneblom	Stellaria palustris	EN	2008
403	Oversand N	Alger	barkløs småkrans	Chara braunii	EN	2010
403	Oversand N	Karplanter	trefelt evjebloom	Elatine triandra	NT	2010
403	Oversand N	Sopp	Seljepute	Hypocreopsis lichenoides	LC	2008
403	Oversand N	Alger	glansglattkrans	Nitella flexilis	NT	2010
403	Oversand N	Alger	skjørglattkrans	Nitella gracilis	VU	2010
403	Oversand N	Amfibier og reptiler	spissnutefrosk	Rana arvalis	NT	2008
403	Oversand N	Insekter		Sympetrum sanguineum	NT	2008
404	Storsand	Karplanter	myrstjerneblom	Stellaria palustris	EN	2008
405	Bukkesand	Karplanter	vassgro	Alisma plantago-aquatica	LC	2008
405	Bukkesand	Karplanter	firling	Crassula aquatica	VU	2008
405	Bukkesand	Karplanter	trefelt evjebloom	Elatine triandra	NT	2008
405	Bukkesand	Karplanter	sumpsivaks	Eleocharis palustris	LC	2008
405	Bukkesand	Karplanter	mannasøtgress	Glyceria fluitans	LC	2008
405	Bukkesand	Karplanter	gulldusk	Lysimachia thyrsoflora	LC	2008
405	Bukkesand	Karplanter	åkermynte	Mentha arvensis	LC	2008
405	Bukkesand	Karplanter	engforglemmegei	Myosotis scorpioides	LC	2008
405	Bukkesand	Karplanter	vasspepper	Persicaria hydropiper	LC	2008
405	Bukkesand	Karplanter	småslirekne	Persicaria minor	NT	2008
405	Bukkesand	Karplanter	sylblad	Subularia aquatica	LC	2008
405	Bukkesand	Insekter		Sympetrum vulgatum	LC	2008
408	Kusand V	Sopp	broddsoppsnyltekjuke	Antrodiella americana	NT	2008
408	Kusand V	Sopp	røykkjuka	Bjerkandera fumosa	LC	2008
408	Kusand V	Sopp	labyrintkjuka	Cerrena unicolor	LC	2008
408	Kusand V	Sopp	silkekjuka	Trametes versicolor	LC	2008
409	Feta V	Sopp	Seljepute	Hypocreopsis lichenoides	LC	2008
414	Tuentangen	Karplanter	nikkebrønsl	Bidens cernua	VU	2008
414	Tuentangen	Sopp	Seljepute	Hypocreopsis lichenoides	LC	2008
414	Tuentangen	Sopp	Seljepute	Hypocreopsis lichenoides	LC	2008
414	Tuentangen	Insekter	neslesommerfugl	Nymphalis urticae		2008
414	Tuentangen	Insekter	liten kålsommerfugl	Pieris rapae		2008
414	Tuentangen	Karplanter	mandelpil	Salix triandra	VU	2008
414	Tuentangen	Karplanter	mandelpil	Salix triandra	VU	2008
414	Tuentangen	Karplanter	korgpil	Salix viminalis	LC	2008
414	Tuentangen	Karplanter	myrstjerneblom	Stellaria palustris	EN	2008
414	Tuentangen	Insekter	admiral	Vanessa atalanta		2008
416	Tuentangen	Karplanter	vanlig myrflatbelg	Lathyrus palustris palustris	EN	2008
416	Tuentangen	Karplanter	vanlig myrflatbelg	Lathyrus palustris palustris	en	2008
416	Tuentangen	Karplanter	mandelpil	Salix triandra	VU	2008
416	Tuentangen	Karplanter	myrstjerneblom	Stellaria palustris	EN	2008
416	Tuentangen	Karplanter	myrstjerneblom	Stellaria palustris	EN	2008
417	Merkja	Karplanter	vassrørkvein	Calamagrostis canescens	LC	2010
417	Merkja	Karplanter	småvasshår	Callitriche palustris	LC	2010
417	Merkja	Alger	barkløs småkrans	Chara braunii	EN	2010
417	Merkja	Karplanter	myrmaure	Galium palustre	LC	2010
417	Merkja	Karplanter	kjempesøtgress	Glyceria maxima	LC	2010
417	Merkja	Karplanter	kjempesøtgress	Glyceria maxima	LC	2010
417	Merkja	Karplanter	kjempesøtgress	Glyceria maxima	LC	2010
417	Merkja	Sopp	Seljepute	Hypocreopsis lichenoides	LC	2010
417	Merkja	Karplanter	evjebrodd	Limosella aquatica	LC	2010
417	Merkja	Karplanter	vasspepper	Persicaria hydropiper	LC	2010
417	Merkja	Karplanter	småslirekne	Persicaria minor	NT	2010
417	Merkja	Karplanter	småslirekne	Persicaria minor	NT	2010

Nr	Lokalitet	Gruppe	Norsk navn	Vitenskapelig navn	RL	Reg. år
417	Merkja	Karplanter	småslirekne	Persicaria minor	NT	2010
417	Merkja	Karplanter	småslirekne	Persicaria minor	NT	2010
417	Merkja	Karplanter	åkergröblad	Plantago major intermedia		2010
417	Merkja	Karplanter	myrrapp	Poa palustris	LC	2010
417	Merkja	Karplanter	gåsemure	Potentilla anserina	LC	2010
417	Merkja	Karplanter	evjesoleie	Ranunculus reptans	LC	2010
417	Merkja	Karplanter	tiggersoleie	Ranunculus sceleratus	LC	2010
417	Merkja	Moser	vassgaffelmose	Riccia fluitans	VU	2010
417	Merkja	Karplanter	mandelpil	Salix triandra	VU	2010
417	Merkja	Karplanter	mandelpil	Salix triandra	VU	2010
417	Merkja	Karplanter	myrstjerneblom	Stellaria palustris	EN	2010
417	Merkja	Karplanter	myrstjerneblom	Stellaria palustris	EN	2010
417	Merkja	Karplanter	vekveronika	Veronica scutellata	LC	2010
422	Jørholmen N	Sopp	Seljepute	Hypocreopsis lichenoides	LC	2008
422	Jørholmen N	Karplanter	storandemat	Spirodela polyrhiza	LC	2008
425	Langvarpet	Insekter		Aeshna juncea	LC	2010
425	Langvarpet	Sopp	Seljepute	Hypocreopsis lichenoides	LC	2010
425	Langvarpet	Sopp	Seljepute	Hypocreopsis lichenoides	LC	2010
425	Langvarpet	Moser	gulnål	Phaeoceros carolinianus	DD	2010
425	Langvarpet	Amfibier og reptiler	spissnutfrosk	Rana arvalis	NT	2010
425	Langvarpet	Moser	vassgaffelmose	Riccia fluitans	VU	2010
425	Langvarpet	Moser	vassgaffelmose	Riccia fluitans	VU	2010
431	Hovsevja	Karplanter	nikkebrønse	Bidens cernua	VU	2001
431	Hovsevja	Alger	barkløs småkrans	Chara braunii	EN	2001
431	Hovsevja	Sopp	Seljepute	Hypocreopsis lichenoides	LC	2001
431	Hovsevja	Amfibier og reptiler	spissnutfrosk	Rana arvalis	NT	2001
431	Hovsevja	Moser	vassgaffelmose	Riccia fluitans	VU	2001
431	Hovsevja	Moser	vassgaffelmose	Riccia fluitans	VU	2001
432	Rossholmen	Karplanter	vassrevehale	Alopecurus aequalis	LC	2008
432	Rossholmen	Karplanter	trefelt evjebloom	Elatine triandra	NT	2008
432	Rossholmen	Karplanter	småslirekne	Persicaria minor	NT	2008
432	Rossholmen	Amfibier og reptiler	spissnutfrosk	Rana arvalis	NT	2008
432	Rossholmen	Karplanter	evjesoleie	Ranunculus reptans	LC	2008
432	Rossholmen	Insekter		Sympetrum sanguineum	NT	2008
501	Årnestangen	Sopp	skorpekjuka	Datronia mollis	LC	2008
501	Årnestangen	Sopp	knuskkjuka	Fomes fomentarius	LC	2008
501	Årnestangen	Sopp	Seljepute	Hypocreopsis lichenoides	LC	2008
501	Årnestangen	Sopp	Seljepute	Hypocreopsis lichenoides	LC	2008
501	Årnestangen	Lav	frynserosettlav	Physcia tenella	LC	2008
501	Årnestangen	Lav	frynserosettlav	Physcia tenella	LC	2008
501	Årnestangen	Sopp	okergul piggbarksopp	Steccherinum ochraceum	LC	2008
501	Årnestangen	Sopp	viftelærsopp	Stereum subtomentosum	LC	2008
502	Årnestangen	Sopp	tannssopp	Basidiaradulum radula	LC	2008
502	Årnestangen	Sopp	dverggaffel	Calocera cornea		2008
502	Årnestangen	Sopp	vierblodsopp	Cytidia salicina	LC	2008
502	Årnestangen	Sopp	kanelkjuka	Hapalopilus rutilans	LC	2008
502	Årnestangen	Sopp	Seljepute	Hypocreopsis lichenoides	LC	2008
502	Årnestangen	Sopp	fugleredesopp	Nidularia deformis		2008
502	Årnestangen	Karplanter	mandelpil	Salix triandra	VU	2008
503	Årnestangen	Karplanter	vassgro	Alisma plantago-aquatica	LC	2008
503	Årnestangen	Karplanter	klovasshår	Callitriche hamulata	LC	2008
503	Årnestangen	Karplanter	småvasshår	Callitriche palustris	LC	2008
503	Årnestangen	Karplanter	dikevasshår	Callitriche stagnalis	LC	2008
503	Årnestangen	Karplanter	dikevasshår	Callitriche stagnalis	LC	2008
503	Årnestangen	Karplanter	firling	Crassula aquatica	VU	2008
503	Årnestangen	Karplanter	firling	Crassula aquatica	VU	2008
503	Årnestangen	Karplanter	nordlig evjebloom	Elatine orthosperma	LC	2008
503	Årnestangen	Karplanter	trefelt evjebloom	Elatine triandra	NT	2008
503	Årnestangen	Karplanter	nålsivaks	Eleocharis acicularis	LC	2008
503	Årnestangen	Karplanter	vasspest	Elodea canadensis		2008

Nr	Lokalitet	Gruppe	Norsk navn	Vitenskapelig navn	RL	Reg. år
503	Årnestangen	Karplanter	paddesiv	Juncus bufonius	LC	2008
503	Årnestangen	Karplanter	evjebrodd	Limosella aquatica	LC	2008
503	Årnestangen	Karplanter	tusenblad	Myriophyllum alterniflorum	LC	2008
503	Årnestangen	Karplanter	småslirekne	Persicaria minor	NT	2008
503	Årnestangen	Karplanter	småslirekne	Persicaria minor	NT	2008
503	Årnestangen	Karplanter	småttjønnaks	Potamogeton berchtoldii	LC	2008
503	Årnestangen	Karplanter	evjesoleie	Ranunculus reptans	LC	2008
503	Årnestangen	Karplanter	piiblåd	Sagittaria sagittifolia	LC	2008
503	Årnestangen	Karplanter	syblad	Subularia aquatica	LC	2008
503	Årnestangen	Karplanter	syblad	Subularia aquatica	LC	2008
601	Mastevika	Sopp	Seljepute	Hypocreopsis lichenoides	LC	2008
601	Mastevika	Karplanter	andemat	Lemna minor	LC	2008
601	Mastevika	Karplanter	korsandemat	Lemna trisulca	NT	2008
601	Mastevika	Karplanter	mandelpil	Salix triandra	VU	2008
601	Mastevika	Karplanter	storandemat	Spirodela polyrhiza	LC	2008
602	Andevika	Sopp	Seljepute	Hypocreopsis lichenoides	LC	2008
602	Andevika	Karplanter	vanlig myrflatbelg	Lathyrus palustris palustris	EN	2008
603	Andevika	Fugl	skjeand	Anas clypeata	NT ^o	2008
603	Andevika	Karplanter	hornblad	Ceratophyllum demersum	LC	2008
603	Andevika	Karplanter	trefelt evjebloom	Elatine triandra	NT	2008
603	Andevika	Karplanter	nålsivaks	Eleocharis acicularis	LC	2008
603	Andevika	Karplanter	elvesnelle	Equisetum fluviatile	LC	2008
603	Andevika	Moser	svanemat	Ricciocarpos natans		2008
603	Andevika	Karplanter	smalt dunkjevle	Typha angustifolia	LC	2008
605	Gullaugvika	Bløtdyr		Anodonta anatina	LC	2008
605	Gullaugvika	Sopp	Seljepute	Hypocreopsis lichenoides	LC	2008
605	Gullaugvika	Bløtdyr		Pseudanodonta complanata	DD	2008
605	Gullaugvika	Karplanter	myrstjerneblom	Stellaria palustris	EN	2008
	Jørholmen	Karplanter	dikevasshår	Callitriche stagnalis	LC	2008
	Jørholmen	Karplanter	andemat	Lemna minor	LC	2008
	Langvarpet	Karplanter	evjebrodd	Limosella aquatica	LC	2010
	Jørholmen	Karplanter	storandemat	Spirodela polyrhiza	LC	2008

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetning av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir en digital rapportserie som heter BioFokus-rapport, <http://biolitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>

Gaustadalléen 21
0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8209-125-1

BioFokus-rapport 2010-26